

Kozma László

Karácsony üzenete

Karácsonyi történetek, versek, dallamok

Kozma László

KARÁCSONY ÜZENETE

Kozma László

KARÁCSONY ÜZENETE

KARÁCSONYI TÖRTÉNETEK, VERSEK, DALLAMOK

KORDA KIADÓ
KECSKEMÉT
2001

Zenei átdolgozás:
Kaszvár József
karnagy

Megzenésítés:
Vörös Boglárka

Kottagrafika:
Kraszna László

Anyanyelvi lektor:
Holczer József Sch.P.

Borító illusztráció:
Titi Mária
grafikus

Kiadja a KORDA Kiadó
Kecskemét, Lestár tér 2. (Tel.: 76/328-977)
Felelős kiadó: dr. Bujdosó Gabriella
Megjelent a MERCATO Bt. gondozásában (Tel.: 76/487-417)
ISBN: 963 9332 41 0
Cofinec Szilády Nyomda Kft. Kecskemét, Mindszenti krt. 63.
Felelős vezető: Boros Gábor ügyvezető igazgató

Előszó

Karácsony ünnepe mindenkit a maga nyelvén szólít meg. Verses-prózai összeállításunkkal mi is sokféle olvasónak, felnőtteknek, gyerekek szeretnénk ajándékot adni, segíteni a karácsonyi titok átélésében. A karácsonyi műsorok összeállítását a kötet tagolásával, közvetlenül felhasználható kommentárokkal is segíteni kívántuk. A Szűzanyával, a Mária-ünnepekkel (Gyümölcsoltó Boldogasszony, Sarlós Boldogasszony) kapcsolatos írásokat az Angyali üdvözet fejezetbe csoportosítottuk. Igyekeztünk meglepetést szerezni magának a Mikulásnak is, jelentőségéhez, karácsonyt előkészítő szerepéhez méltóan külön fejezetet kapott. Magával a karácsonyi ünneppel kapcsolatos írásokat a Betlehemi jászolnál című rész tartalmazza. A kötetet folyamatosan olvasva, követhetjük a három napkeleti király útját, akik végül megérkeztek Jézus jászolához. A millenniumi időszakra is tekintettel, a kötetben szerepelnek magyarságunkról, hitünkről szóló versek is, például a Szent Imre-himnusz és a kötetet záró Búza című vers.

Mivel valamennyi korosztálynak szeretnénk volna ajándékot adni, a könyv tartalmaz könnyebb hangvételi, a gyermekek számára is azonnal érthető verseket, például a Mikulásról szóló költemények, és elmélyülést, meditációt igénylőket is, ilyen például a Szent József imája. Természetesen az egyszerűbbnek tűnő alkotások is szólnak a felnőttekhez, hiszen nincsen annál bonyolultabb feladat, mint hogy gondolatainkat mindenki számára érthetően fogalmazzuk meg, az alkotások dallama, ritmusa pedig külön mondanivalót, jelentést hordoz. Az Isten boltja című vers például komoly gondolatokat közvetít, mégis, óvodások is könnyen megtanulhatják.

A versek csoportosítása lehetővé teszi, hogy műsoros felhasználás esetén egyszerűen ki lehessen választani a korosztálynak, alkalomnak megfelelő alkotásokat. Ezeket ki lehet egészíteni a kötetben található kis történetekkel, elbeszélésekkel, melyek akár dramatizált formában, párbeszédszerűen is előadhatóak. Javasoljuk azt is, hogy foglalkozásokon, hittanórán beszéljék meg, esetleg írják tovább a történeteket. A kiadó örömmel veszi, ha tapasztalataikat megküldik, ez újabb kiadványok, novellafeldolgozás forrása lehet, melyben a közreműködőket is feltüntetjük.

A kötetet a megzenésített versek kottája egészíti ki. A kötettel kapható hangkazettán pedig meghallgathatjuk a dalokat, a szavakat tartó történeteket is tartalmazó kazettát közvetlenül is felhasználhatjuk a műsorok összeállításában.

A fény felé

A gyermekotthonban, ahol gyengén látó és vak gyerekekkel foglalkoztak, a tízéves Pisti mindig kitűnt váratlan ötleteivel, javasolataival. Legújabb kívánsága az volt, hogy karácsonyra hozzon számára a Jézuska elemlámpát. Valahonnan ugyanis hozzájutott egyhez, de csak kölcsönbe – és fölfedezte, hogy ha hosszabb ideig tartja bekapcsolva, és közel teszi a kezéhez, arcához, meleget érez. Még valamilyen halvány derengést is láthatott, ha odatarotta a szeméhez. Az ötlet villámgyorsan, szinte fénysebességgel terjedt el a többiek között is, és korábbi elképzeléseiket feladva, kisebbek-nagyobbak minél nagyobb elemlámpát kértek-vártak a fa alá. A nevelő először megpróbálta lebeszélni őket, a kérés értelmetlenségét bizonygatta. Aztán egyszerre felhagyott a meggyőzéssel, és már ő is azon volt, hogy minél jobban teljesítse a kívánságokat.

– Egyszerre rájöttem, hogy a gyerekeknek igazuk van – mesélte Krisztina a történetet. Hiszen mi is hasonlóan cselekszünk, érzünk az életünk útján. Keresünk valamit, aminek érezzük a melegét, látjuk fel-felvillanni egy pillanatra, és reméljük, hogy teljes ragyogását is elérhetjük.

Melléd lép

Néha téli, havazó hitben
Hirtelen melléd lép az Isten.

Vagy orgonás, mámoros éjjel
Szemedbe néz egy lány szemével.

A szavaid torkodra forrnak
Jég-tisztasággá józanodnak.

S megpillantod – fehér káprázat
Az égbe karcolt Golgotákat.

Az útonlevőkért

Imádkozunk az útonlevőkért:
Keresztedben jöjjön el az ország.
Kik tétováznak templomod előtt még
S akik, Uram, megérkeztek hozzád.

Hajnali havazás

Isteni szándék
Mint fehér hó hullt.
Kristály-sugárként
Ragyog a jó út.

Mondd, hová ér el
Vágyad, reményed?
Krisztus-igével
Egybeforr élted.

Akkor érted

Akkor érted csak, ha megtaláltad
Mily közel volt mindig is az Úr.
Az ő keze érintette vállad
S árnyékként a léptedbe simul.

Hogyha hívod, ne hidd, hogy megelőzted
Szomjadra hull, mint perdülő esőcsepp
S elborítja kitáruló lelked
S napsugárként, vagy mint sűrű felleg.

Tagadás

A tagadás a karácsony békéjében is megjelenik: Heródes, hatalmát féltve, mindenáron el akarja pusztítani Jézust. Szívének keménysége, megátalkodottsága a megváltó Krisztus művének elutasítását, a húsvéti eseményeket idézi.

Bálvány

Alszik bennünk egy ősi bálvány.
Mielőtt Krisztus földre jött
Úgy született az éjek árnyán,
A mindenségnek tagadásán.

A lépte korom és üszök,
Városok gyúlnak, ha felébred,
És beleborzong a természet,
Elborít napot, fény-szülőt.

Füstjét a Káin-áldozatnak
Az ég vihara visszacsapja
És gomolyognak a bünök.

Tört vérrrel festett pogány ábrák
Díszítik a roppant bálványt:
Gyűlölet, önzés és örök
Hazugság emberek között.

Lába nincs, de téged jár át,
Kéri szemednek világát,
Testvérré hull, kezed csapását,
Mocskolja lelked tisztaságát.

Tagadása jósnak, szépnek,
Léte nincs, csak benned élhet
A testet öltött ember-vétek,
Tagadása a Születésnek.

Lehetőség

Az isteni türelem lehetőséget kínál a megtérésre, a karácsonyi örömhír befogadására.

Ne tovább!

A tagadás határán egy templom állt
Aranybetűkkel hirdeti, hogy ne tovább.

Ember! Habár tagadod Istened
Erődöt csak belőle merítheted.

Hisz szüntelenül érted tesz csodát
Ezért súgja: Ember, ne tovább!

A szálakat bár elszakíthatod
Szívedben él mégis a titok.

- Ne feledd az anyád mosolyát,
a templomot. Ember, ne tovább!

Krisztus teste

Feküdt, az út szélére vetve
Egy szelet kenyér: Krisztus teste.

Aki hanyagul dobta félre
Nem volt éhségre, gondja téltre.

És az vacogva sose fázott,
És fedél nélkül sose ázott.

Koldus-kezét kinyújtva, kérve
Nem kereste az igazságot.

Mindig többet

Majláth Gusztáv Károly 1897 és 1938 között volt Erdély püspöke. Különös figyelmet fordított az ifjúság nevelésére, a magyarság jövőjét a hitélet elmélyítésében látta biztosítva. Nagypám mindig büszkén emlegette, hogy Gyulafehérváron többször ministrált az általa tartott szentmiséken. A következő történet, melyet édesanyámtól hallottam, közvetlenségét, szerénységét jellemzi.

A híres püspök mindig egyszerűen öltözködött, kabátja meglehetősen viseltes volt, rendszeresen javítgatni kellett. Egyszer aztán karácsonyra meglepték egy gyönyörű, prémgalléros télikabáttal, amire a komoly erdélyi hidegekben bizony nagy szüksége lett volna. Hűséges társa is volt a bunda a püspök úrnak vagy egy hónapig, mert utána ismét csak a régit kereste elő a szekrényből. Kiderült, hogy az új ruhadarabot elküldte egy vidéki plébánosnak, mert észrevette, hogy annak meglehetősen foltozott az öltözéke. – De hát fiam, miért nem a régit küldted el? – kérdezte édesanyja, hiszen az édesanyák mindig a fiukra gondolnak először.

– Anyám, olyan neki is volt – hangzott a csöndes válasz.

Váltóruha

(Kállay Emil piaristának)

Ne garmadát arany-hegyeknek,
Adj, Uram, minél kevesebbet.
Ruhát, amely már nem kell másnak
De fényes Igéd add váltásnak.

Forrás

Egy kicsi forrás
Halkan ered.
Táplálja mégis a
Tengereket.

Oltja a szomjad,
Fényre vezet.
Mert ez a forrás
A szeretet.

ANGYALI ÜDVÖZLET

Mária-ünnepek

Mária életének Jézus születésével kapcsolatos eseményei az egész esztendőt átszövik. A húsvéti előkészület, a nagyböjt idejére esik Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe, amikor Szűz Mária a méhébe fogadta Jézust. Isten akaratát angyal tolmácsolta, ezért ez a nap az angyali üdvözlet napja. Mária szelíden meghajtja fejét, de ez a szelídség egyben az emberi történelem leghatározottabb döntését, Isten akaratának elfogadását jelzi. A magyar elnevezés szépen utal arra, hogyan terjed tovább Isten kegyelme: Mária által, hogy elfogad, adni tud, már ő maga a gyümölcsoltó, a népi hagyomány szerint az ezen a napon szemzett fa bőséges termést hoz, az oltáson áldás van. Egy XVI. századi kalendárium szerint az ember ilyenkor Szűz Máriával almát olt. Az élet megfakadásának, bontakozásának az ünnepe ez a nap, mintha azt is jelképezné, hogy Krisztus értünk vállalt áldozata után már mindig számíthatunk annak gyümölcsseire. A 2002. esztendőben Gyümölcsoltó Boldogasszony nagyhétfőre, tehát a kereszthalál eseményének közvetlen közelébe esik. A keresztény művészetben a szétnyitható kép-párok, úgynevezett diptichonok egyik oldalán gyakran az Angyali üdvözletet, a másikon a halott Krisztust az ölében tartó Máriát ábrázolták. Az év folyamán Krisztus történeti életére egyrészt annak időrendjében emlékezünk, de átéljük eljövételének időn kívüliségét is, azt, hogy a feltámadás, a megváltás eseménye már megtörtént, szüntelenül jelen van, és vigaszt hoz az emberi szomorúságba.

Sarlós Boldogasszony ünnepe Mária és Erzsébet találkozását jelöli. Mária az angyaltól megtudja, hogy rokona, Erzsébet fiút fogant, ezért látogatására indul. Az evangélium szerint amikor Erzsébet meghallotta Mária köszöntését, felujjongott méhében a magzat.

Az adventi időszak, a karácsonyt megelőző négy hét már a Jézus születésére való közvetlen várakozás. A Rorate-misékkel Máriát, a hajnalcsillagot köszönti az egyház, aki jelezte, hogy jön Krisztus, a világ világossága, az igazi nap.

Mária-kép

Mária arca, mint
Szűzi kép
Mely az éj sötétjét
Úzi szét.

Teremjen meg boldog
Kegyelem
Hogy véle a sorsod
Egy legyen.

Rebbentsen szívedből
Fecske-rajt
Szálljanak a gondok
Messze majd.

Rügy feszül

Ahogy szélben hajlanak a fák
Dicsérik az alkotó csodát.
Napfény felé ezer ízület
Fordítja el a levelüket.
És rügy feszül és kibomlik a csönd
Mélyéből a virág és gyümölcs.

Gyümölcsoltó Boldogasszony

Gyümölcsoltó Boldogasszony az angyali üdvözlés napja, az isteni Ige ekkor változott emberi testté. Az ünnephez az Üdvözlés és az Úrangyala imádsága kapcsolódik. A bontakozó tavasz időszakában, március huszoneötödikén tartjuk, ezért a gyümölcsoltásnak, a szemzésnek a napja: a Boldogasszony mintegy továbbadja a vele megtörtént csodát, érintésére megfakadnak az ágak, bővebb lesz a termés. A virágzás azonban belső átalakulás is, az isteni kegyelmet mutatja, amely betölti lelkünket.

Olts gyümölcsöt!

Gyümölcsoltó Boldogasszony
Olts fáinkba életet.
Minden új rügy megfakadjon,
Hegedjen a régi seb.

Kezed könnyű hímporával
Szórjad be a réteket.
Szelíd napfény-ragyogással
Lágyan becéz kék szemed.

Olts gyümölcsöt, olts virágot
Ahol nem láthat a szem
S rejtett szépséged a vándort
Elbűvöli réteden.

Csiksomlyói búcsú

A városban már elvirágzott,
Itt még nyílnak az orgonák.
Még fakadnak az imádságok,
Mária hív a dombon át.

Oltás

Az ember-kéz metsz és alakít
Gyümölcs-ágba oltja vágyait
De a termést te adod, Uram.
Bocsáss napfényt, és kellő esőt
Növeld a fát, a frissen rügyezőőt
Míg kertünkben a szellőd elsuhan.

Angyalszó

Angyal-szava száll az üzenetnek:
Üdvözlégy Mária, malaszttal vagy teljes.

Kívül hangzott, s a szívedben verhet:
Üdvözlégy Mária, malaszttal vagy teljes.

Ki az, Uram, aki megismerhet?
Üdvözlégy Mária, malaszttal vagy teljes.

Fényes útja vagy a kegyelemnek
Üdvözlégy Mária, malaszttal vagy teljes.

Hitedből a világ üdvösséget nyerhet
Üdvözlégy Mária, malaszttal vagy teljes.

Angyali üdvözlét

Az angyal üdvözlő szavai örömmel töltik el Mária szívét: az ikonképek különösen bensőségesen ábrázolják Máriát a gyermek Jézussal. Az Istenanya arcán a csöndes boldogság mellett árnyékként suhan át a jövődő szenvedés sejtelme, amelyet erős szívvel vállal.

Üdvözlégy

Üdvözlégy, Mária, malaszttal vagy teljes
Ki az Úristennek voltál engedelmes.
Angyal hangja zengi, csillag fénye gyullad
Mária, Mária, tevéled az Úr van.
Az asszonyok között lettél immár áldott
Méhedbe fogadtad a világ-megváltót.
Hordoztad a terhét, keresztjét hordozza
Mária, Mária, kivirágzó rózsza.
Fájdalommal szülted lelkünk örömére
– Golgotai úton kiserkedt a vére.
Hogy születés legyen, ne halál a végünk
Mária, Mária, imádkozzál értünk.

Fohász a Csíksomlyói Szűzanyához

Szűz Mária, nézz Erdélyre
S akiért hullt Fiad vére
A szenvedő, szegény népre.

Nyisson kéklő pillantásod
Havas oltárán virágot
Mint lelkünkben imádságot.

Fenyveserdő csöndje zengi
Ne hagyd lelkünk ködbe veszni.
Dús virággal rétje hajtott,
Ragyogtassa fényes arcod.

Istenhez fordulás

Máriában a teremtett világ egésze fordult Isten felé. Isten akaratát elfogadó mozdulata magát a teremtést idézi, hiszen Isten azért hozta létre a világot, hogy teremtményei felismerjék őt, szabad akaratukból fogadják el a Lélek vezetését. Ezért Mária a teremtés végső céljára mond igent, szembe szállva a sátán tagadásával.

A hetedik napon

A hetedik napon megpihent –
Így mondják. De élet-teli csend
Zúgott föl a rengetegből akkor,
Fények cikáztak forgó csillagokból,
S a réteket betölti szava,
Mint születő virágok illata.

E bőség végül önmagára ébred,
Rámutasson pontjára a Középnek.
Legyen látás, amely visszahajlik,
Fül, mely felfog szellőt egy sóhajnyit.

Különválnik érdes és a sima,
Szikla pattan, ha az ujj tapintja.
Megnyílik a szomjazó ajak,
Amelynek az ízek vallanak.

A lélekbe beoltja a vágyat:
Add, Uram, hogy halljalak és lássak.

Sarlós Boldogasszony

A Szűzanya az angyal szavából megtudta, hogy rokona, Erzsébet nemsokára szülni fog, ezért látogatására indult. Az evangélium szerint Erzsébet az Isten anyja előtt hat hónappal fogant; Sarlós Boldogasszony ünnepe július másodikára esik.

Mária látogatása Erzsébetnél, kettejük találkozása a megváltás megsejtése. A Megváltó születéséről az Erzsébet méhében repeső magzat ad hírt, aki még maga is sejtelem. Egy még ki nem bomlott rügy idézi a teljes virágzást: a megváltás műve ott zajlik bennünk, láthatatlanul. Az ünnephez tartozó imádság a Magnificat, melyben Mária zeng hálaéneket, valamint az Üdvözlégy második része, Erzsébet szavai.

Mária és Erzsébet

Találkoznak
A kútra menve
Mint virágszálak
Hajlanak egybe.
– Jelt ad a magzat
Bennem repesve –
Erzsébet szól így.
Mária arcán
Mint virág kelyhe
Boldog mosoly nyit.

Magnificat

Szavam örömmel árad
Zengem dalomat a Királynak.

Íme, a Hatalmas kegyelme
A világ fölé hajlott egyszerre.

Nincs kicsiny és nagy. Sugara szerteárad
Ki az, aki előtte megállhat?

Dicsősége terjed, akár a pálmaágak
Íme, szívemre borult, testemben sarja támad.

Gyümölcsfa-ág

Győztes vagy a világon
Úgy állsz gyümölcsfa-ágon.
Fehér virágát bontja
Akár a hold sarlója
A szeretet betöltse
És megéri gyümölcse.

Azt kérem

Azt kérem, Uram
Ne úgy add sugarad
Hogy kívülről suhan –
Bennem légy Te magad.

J. S. Bach: Magnificat

Akárcsak egy Bach-kantáta,
Úgy perdüljön ritmusod.
Csobogása általjárja,
Betöltsön lélek-zugot.
Tamás-templom orgonája
Mint a szellő, felzúgott.
A csendülő dallam árja
Egy ütemből szétfutott.
Tőből lugas magasára
Szaladnak szőlő-kacsok.
Halk virágzás tisztasága
Dús fürtjébe csend hajolt.
Alig sejtéd, s ontja már a
Mézes, sűrű illatot.
Zöldellő fürt zöld kocsánya
Összefutó dallamok.
Tamás-templom karnagyára
Égi dicsőség ragyog.
Meghajló ív, angyal szárnya
Fehérlő kottalapok.
Zendül alkony orgonája
Magnificat Máriája
A tündöklő csillagok.

Isten ennyi

Isten ennyi: egyetlen szál virág
S a virágban végtelen mező.
Isten ennyi: egy simogatás
Melyben vigaszt lel a szenvedő.

Örömhír

Akár egy csillogó folyam
Melyben minden egyszerre van.
Cseppje még nem válik külön
Csillanjon virágon, fűvön.
Múltat, jövőt egyszerre gördít
És napot lobbant, mint örömhírt.

Mindenütt

Olyan vagy, Uram, mint a sűrű zápor,
Vagy csillag-rengeteggel int a távol.
Mint mezőn a fűszál, olyan vagy,
Mely egyszerre harmatot ragyogtat.

Nap tüzén és erdeid árnyékán
Mindenünnen körülveszel némán.
Te tündökölsz a földön és az égen,
Lélek tükrén és a falevélen.

Dicséretedre himnuszok teremnek,
S karcsú ágat hajlítasz, a csendet.

Isten jelenléte

Az isteni jelenlét áthatja az egész teremtett világot, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepében szépen fejeződik ki ez a gondolat. Jézus fogantatása, megszületése, az Ige testté válása Isten akaratának a kiteljesedése.

Szél járja át

Fenyő-tobozra hullott egy sugárka
S megfestette. De vajon ki látta?
Kinek nyílik a tisztás virága
Kinek szól a forrás csobogása?

Csupa kérdés. És mint halk jelenlét
Szél járja át a fenyőerdő csendjét.

Egyetlen cél

A hajnali szellővel kérded őket
A füveket, a halkán ébredőket.
És ők felelnek, áttörve kérget
Keménységét szikla-repedésnek.
S holt felszínen, mely fekete-szürke
Élet ragyog, fény felé feszülve.
Egyetlen cél a meghajló szárban
Fényes fűvön, bolyhos barka-ágban.

Meghajlik a bimbó

Mint ki titkos tervet váratlan előtár
Apró hóvirágját mutatja a föld már.
Halvány szára indul ezer gondolatnak
A párás mezőkön források fakadnak.
Meghajlik a bimbó, harmatcseppel telve,
A kéklő égboltnak kipattan a kelyhe.

Végiglobban

Emelkedik a csupa-sűrű:
Tavaszi vetés, zöldellő fű.
Hűvös tavakról mint a köd száll,
Magból indul a zsendülő szár.
És a hajnali fény-titokban
A vizek tükrén végiglobban.

Kitáruló szirmok

Isten ez volt. A halvány derengés
Az első nap hófehér falán.
Sejtelemből megszülető tett, és
Virág-tenger a lét tavaszán.

Egyetlen bimbó, teljes önmagába
És kitáruló szirmok hármassága.

Rorate

Várjuk: megszülessen
Várunk az Igére.
Hívnak a harangok
Rorate misére.

Méhedben hordoztad,
Angyal-szó ígérte.
Hívnak a harangok
Rorate misére.

Várja-e a világ?
Befogadja végre?
Hívnak a harangok
Rorate misére.

Tanítsál bennünket
Hitre és reményre
Hívnak a harangok
Rorate misére.

Lelkünkben teremjen
Imádság és béke.
Induljunk sietve
Rorate misére.

Egymás felé karjuk
Nyújtsák ki a népek.
Áldását fogadjuk
Együtt a misének.

Eljöttünk, Mária

Eljöttünk, Mária
Szeretnek fénye
Könny-tenger csillaga,
Üdvösség reménye.

Fájdalmad harmata
A hajnali rózsán.
Szóljon értünk szavad
Most, s a végső órán.

Öröm-szózat zengett
Angyali üdvözlét
Benned teljesedhet
Ahogy megköszönted.

Az Igét hordoztad
S megszülted e földre
Ki megváltást hozhat
Lelkünknek örökre.

Köszöntünk, Mária
Szeretnek fénye.
Örömnél csillaga,
Üdvösség reménye.

Imádságunk fonjuk
Egy rózsafüzérbe
Ember az emberben
Találjon testvérré.

Alig rezdül

Lágy ritmusok, gyantát könnyezők
Ahogy átjárjátok a zöld mezőt.

Tivéletek árad a patak
És szikráznak lélek-sugarak.

Alig rezdül, halkán zúgva csak
Hajlítjátok a fenyő-sudarat.

Patak és csillag

A patak csillagot sodort
De az egyhelyben csillogott.
Futott, mely tükrözte, a hab
S a forrás ugyanaz maradt.

Mi az, mi szívünkben örök,
Isten-arcot mi tükrözött?
A szó, mit suttog az ajak
Az Ige ugyanaz maradt.

Az idő fut, csillag ragyog
Örök forrás a patakod.

A MIKULÁS MOSOLYA

A Mikulás az Mikulás!

A karácsonyesti ünnepet szépen készíti elő az ajándékosztó Mikulás, aki puttonyában minden arra érdemesnek hoz valamit, de legnagyobb ajándéka a várákozás, a reménység felkeltése szívünkben. Szent Miklós, az ókori Myra püspöke családjunkban gyermekkorom idején megtarthatta igazi nevét, ami az elmúlt évszázad ötvenes éveiben nem is volt kis dolog. A mindent előntő vulgarizálás, a hagyományok erőszakos eltörlésének igyekezete szinte kötelezően nevezte a Mikulást Télapónak, mint ahogy Szent István királyunk ünnepét is megpróbálták megfosztani eredeti tartalmától. Anyám azonban, mint egy kardos angyal, mindig haragra lobbant, amikor ezeket a törekvéseket észlelte, szembeszállt a hivatalosan tanítandó ideológiával, hangsúlyozottan őrizve a Mikulás elnevezést. Amitől aztán az én képzeletemben a Mikulás bácsi köpenye pirosabb volt, és a szakállja is valószínűbb, talán még a hónál is fehérebb, mint azokban a házakban, ahol még a nevét sem tudták. Hiszen a szeretet volt a festéke, és hozzánk igaz valójában jöhetett el az, aki a hagyományok szerint annyi jót tett az emberekkel. A valódi szentek tulajdonsága szerint úgy elrejtőzött a cselekedetei mögött, hogy őt magát alig ismerjük. Legendák egy-egy mozzanata idézi fel arcát: püspöknek égi intés nyomán választották. Mikor a választásra gyűltek a környék püspökei, egyikük éjszaka szózatot hallott: „Holnap délben állj a templom kapujába, s az első ember, aki akkor belép, Miklós nevet fog viselni, őt szenteljétek püspökké.” Így is lett, habár a történet szerint a szerény Miklós megpróbált tiltakozni, de hát a szerénység éppen egyike a legszebb tulajdonságoknak, ezért aztán ellenkezése csak újabb bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy a választás helyes volt. Mutatja ez a történet azt is, hogy édesanyám igencsak helyesen járt el, amikor ragaszkodott a Mikulás nevéhez: lám, püspökké választásában is milyen nagy szerepet játszott, hogyan is felejthetnénk el, különösen, hogy ajándékait ugyanakkor elvárjuk. Egy másik történet arról szól, hogy éhínség idején a Myra kikötőjében horgonyzó gabonaszállító hajók kapitányait rábeszélte, hogy a császárnak szánt gabonából adjanak az ottani népnek is. A hajósok csakugyan teljesítették a püspök kívánságát, és mikor céljukhoz érkeztek, meglepetéssel tapasztalták, hogy a rakomány súlya nem csökkent, megegyezett azzal, mint amennyit Alexandriában behajóztak. Miklós ünnepe az adventi karácsonyra készülés időszakába esik, ez a történet már Krisztus kegyelmi csodáit idézi. Azt is példázza, hogy az éhezők táplálásához szükség volt a hajósok szándékára: Isten a szívünk kívánságát, nagylelkűségét sokszorozza meg. Ezért bármilyen kis cselekedet nagyra lehet, hatásában túlterjed a mi véges

erőnkön. Ne mondjuk hát soha azt, hogy úgysem ér semmit, amit csinálunk, hát inkább nem is tesszük meg – ez bizony csak kényelemszeretet, kibújás a felelősség alól.

A Mikulás mosolya

Hogyha baj ér, bánat, szégyen
Bízzál Myra püspökében.
Elhossa csillagos éjen
Ajándékát észrevétlen.

Cipődet ablakba tedd ki,
Kincseit szívedbe rejti,
Ahogy tette sokszor, régen.
Megjön sűrű hóesésben.

Arcát senki meg ne lássa
Rejti fehér nagy szakállá.
Találkozhatsz véle bárhol
Megismered mosolyáról.

Kitől jót és szépet várhatsz
Bizony Ő: a Mikulás az.
Csengettyűje szól a szánnak
Itt volt, de már messze vágat.

Hiszen gondja van, temérdek
Kincsét osztja a reménynek.
Aranyszarvas hogy repítse
Megérkezzen minden szívbe.

Hogyha jól és szépen várod
Magadban is megtalálod.
Nemcsak várni, hogy mit kapnál:
Az a legtöbb, ha te adtál.

A szívedben hogyha érzed
Készítsél valami szépet.
Rajzolj erdőt, végy festéket
Ajkadon fakadjon ének.

Tanulj nótát, csoda-verset
Dalait a szeretetnek.
Akit egész évben várnak
Segítsél a Mikulásnak.

Ahol baj van, gond és bánat
Oszd kincsét a kacagásnak.
Hogy minden arc felderüljön
Sötét ágra harmat gyűljön.
Ezüst nyoma csengő szánnak
Mosolya a Mikulásnak.

Megosztanád-e?

A hittanórán Sándor atya egy látszólag szokványos kérdést tett föl, de ezúttal írásban kérte a választ. Az ország éppen a hétszázötven milliós lehetséges lottó-nyeremény lázában égett, a lottóirodákban sorok kígyóztak. A kérdés egyszerű volt: mit tennél, ha te nyernéd meg a főnyereményt. A legtöbb válasz – talán úgy gondolták, hogy az atya ezt várja, vagy abban a pillanatban valóban őszintének hitték – úgy hangzott, hogy a nyeremény nagy hányadát szétosztanák a szegények között, vagy valamilyen jótékony célra adnák. Mikor a következő órán a válaszok megbeszélésére került sor, az atya azzal a meglepő mondattal kezdte értékelését, hogy ő bizony egyik választ sem tartja őszintének. – Biztos vagyok abban, hogy semmit sem adnátok másoknak. – Ezt meg honnan tudhatja az atya? – gondolták kissé talán sértődötten is. Csakhogy a dolgozatban egy másik, következő kérdésre is felelniük kellett, az pedig úgy szólt: megosztottál-e eddig valamit? A válaszok rendre nemlegesek voltak.

– Hát miért vársz a hétszázötven millióra? – hangzott most a szóbeli kérdés. Hiszen még tíz forintot is meg lehet osztani. Isten még többre is tartja azt, ha a kevésből adsz, mintha a fölösleget osztod szét. Cselekedj a jelenben, tedd meg azt, ami rajtad múlik, az lesz az igazi csoda, mert így valóban Jézust fogadod a szívedbe.

Szétosztva több

Gondolkoztatok-e azon, mi is az az ajándék? Mondok egy példát. Tavasszal a vadgesztenyefák ágai sok-sok gyertyavirágot gyűjtanak, egészen olyanná válnak, mint egy óriási karácsonyfa. Őszire ezekből a virágokból kialakul a tüskés burokkal ellátott termés, a vadgesztenye. Hanem amikor földre pottyan, a zöld burok szétpattan, és mint egy apró lovag a páncéljából, előugrik a barna, fényes tekintetű gesztenye. Ebből aztán gyufaszál segítségével, szemet, száját faragva lehet embert, állatot formálni, tüskés zöld burkát felhasználva, még sündisznót is készíthetsz belőle. Talpán áll már a gesztenye-gyerek, szimatolva indul táplálékát keresni a sündisznó, de ez még mindig nem ajándék. Mert ajándék akkor válik belőle, ha valakire gondolsz, amikor készíted, és elképzeled, hogy mekkora meglepetést fogsz vele okozni. Akinek átadod, összecsapja a kezét, csodálkozva nézi, mi is lett ebből az egyszerű gesztenyéből. A gesztenye maga is büszkébben ragyog, szebb lesz a fénye a nagy megtiszteltetéstől, hiszen igazi ajándék lett belőle. Mert az igazi ajándékhoz a te szándékod kell, a készülődés, az, hogy ki akarod fejezni a szeretetedet. És akkor a legkisebb dolog is a világ legnagyobb kincsévé válik, hiszen te adtad valakinek, és ettől lesz igazán értékes, amiből csak egyetlen darab van a földkerekségen. Ilyen ajándékot hoz neked a Mikulás is, ajándékot, amelyből nincsen több, amelyre mindig emlékezni fogsz.

Álmodban éjjel

Álmodban éjjel
Hozzád jön
Csengője halkán
Beköszön.

Hogy szava minden
Gyereken
Csupa jószágot
Teremjen.

Teremjen boldog
Ünnepet
Mit a Mikulás
Küld neked.

Cipődet hogyha
Kiteszed
Belerejt arany
Kincseket.

Dió és ezüst
Mogyoró
Szikrázzon minden
Ami jó.

Köszönt valakit
Mosolyod
Ő is szemedbe
Mosolyog.

Fényes mosolyból
Fűzz láncot
Ölelje át a
Világot.

Az igazi Mikulás

Bármilyen hihetetlen, volt olyan korszak, amikor a jó Mikulásnak nemcsak a nevét akarták elvenni, őt magát sem látták szívesen igazi valójában. Ma is emlékszem az időpontra, harmadik általános iskolás voltam, mikor rajztanárnk úgy vélte, hogy itt az ideje annak, hogy csapást mérjen hitre, klerikalizmusra. Az osztályban már ott zsongott a Mikulás-várás izgalma, alig vártuk, hogy hazaindulhassunk, pedig a szánkó csak éjszaka közlekedett, amikor már minden gyerek elaludt, mert kívánni sohasem tudtuk az érkezését. Ekkor aztán a derék tanár úr előadta, hogy ma este bizony odahaza ő lesz a Mikulás, és a gyerekeinek saját maga fogja szétosztani az ajándékokat. Emlékszem a tétovázó kérdésre, melyet anyámhoz intéztem hazatértemkor, meg az ő fellobbanó haragjára, melyet rögtön mosolyba rejtett. – Lehet, hogy azok a gyerekek még virgácsot sem érdemelnek, azért kell külön ajándékról gondoskodni a számukra – oldotta meg a helyzetet egy pillanat alatt. Pedig még ez a megjegyzés is az elvei ellen való volt, ugyanis az volt a véleménye, hogy a Mikulás elsősorban a jót jutalmazza, igazán nem azért járja be a világot, hogy felelősségre vonja a gyerekeket. Ezért aztán mi Sándor öcsémrel a virgácsot amolyan aranyozott dísznek, rügyező ágnek tekintettük inkább, mint a fegyelmezés szigorú eszközének. Jó tulajdonsága ugyanis mindenkinek van, különösen a gyerekeknek, mi nek is kellene őket veréssel, büntetéssel riogatni, sokkal szívesebben teszik meg lelkesedésből a dolgukat. Ezekkel az elvekkel alighanem a Mikulás is egyetértett, segített abban, hogy anyámnak sohase kelljen fegyelmező eszközhöz nyúlnia.

Ezen az estén azonban még egy váratlan meglepetésben is részesültünk. Nagy bundában, kucsmában bekopogott és már bent is volt a szobában a Mikulás. Mély, dörmögő hangon sorolta érdemeinket, tudta azt is, hogy miből feleltünk, miből kaptunk dicséretet. Az egymás közti összekocanásokról, sőt komolyabb viaskodásokról meg mintha elfelejtkezett volna, pedig biztosan tudott mindenről, hiszen egészen apró jócselekedeteinket is elősorolta. Elmondta azt is, hogy a Jézuska segít a szüleinknek abban, hogy kenyér legyen az asztalon, hogy meglepetéseket tudjanak szerezni nekünk. Hát ilyen egyszerű az egész – értettem meg hirtelen a Mikulás szavait –, biztos a tanár bácsinak is a Jézuska segít, csak hát ő letagadja. Pedig kár tagadni a szeretetet, amely eljön közénk, hogy velünk legyen, hogy érezzük a jelenlétét. Valami fényes cukorkát is adott a Mikulás, és azt is tudtuk, hogy merre ment el, mert a bejárati ajtó előtt elveszített egy darab csokoládét, melyből mindenkit megkínáltunk. Éjjel azért, amikor elaludtunk,

még egyszer erre járhatott, mert a reggeli derengésben megpillantottuk az ablakba tett cipőkbe állított, piros celofánba burkolt csomagokat, az igazi Mikulás ajándékait. Nem is mentünk oda rögtön kibontani, percekig néztük, először a szívünk-lelkünk telt meg a csillogással.

Az Isten boltja

Lesz az Istennek egy boltja,
Ahol minden kapható majd.
Szeretet és színes játék,
Kék üveggömb, tiszta szándék.

Ajándékát feltornyozza,
Csupa csengés, csupa nóta.
Vigaszt hoz a bánatokra –
Ilyen lesz az Isten boltja.

Cukorkát majd onnan vesznek,
Akármennyit, nemcsak egyet.
Úgy méri majd dús marokra,
Csillagát a pultra szórja.

Jól vigyázz, mert neked mérik,
Tetteidet becserélik.
Mindent megad, hogyha jó vagy,
Bősége az Isten-boltnak.

Ennyi kell csupán: hogy kérjed
Nagy hitével a reménynek.
Millió polc roskadozva:
Téged vár az Isten boltja.

Csengettyűje az ajtónak
Eltöröl majd minden sóhajt.
Ahogy sarokig kitarja
Ő maga, az Ég Királya.

Gyógyítás

Szent Miklós tisztelete gyorsan terjedt a középkori Európában. A spanyolországi Torla helységben, mely amellett, hogy zarándokút állomásként szerepelt, határvidékként gyakran volt harcok színhelye is, a legenda kórházépítést kapcsol a nevéhez. A költemény már a krisztusi gyógyító segítségre, karácsony csodájára utal.

Zarándok

Két ország serege
Ha egymásra támad
Legyen itt szigete
Békés ispotálynak.

Megfáradt zarándok
Kopogtat egy éjjel
Csuklya fedi arcát,
Bebocsátást kérne.

Megnyílik a menhely,
Amely ad, ha kérnek
Egyszerű a fekhely,
Egyszerű az étek.

Reggel a vándornak
Se híre, se hamva
De mind arannyá lett
Hol feküdt, a szalma.

Foházkodunk, Mária

Foházkodunk, Mária
Légy szívünknek orvosa.
Mert a világ nagybeteg,
Kipusztult a szeretet.

Foházkodunk, Mária
Légy szívünknek vigasza.
Ragyogtassa könnyedet
Szivárványos Napkelet.

Gyapjú fehéré

Szívedre ő rak
Pecsétet
Ki a szegénynél
Szegényebb.

Báránynak vére
Mossa meg:
Gyapjú fehéré
Most a jegy.

Nem hagyja, aki
Elveszett
Magleled őt, ha
Keresed.

A Mikulás üzenete

Hogyan is alakult ki az éjszaka ajándékot hozó Mikulás képe? Hát ezt pontosan nem tudjuk, a legenda összetevőit azonban ismerjük. Az egyik történet arról szól, hogy egy elszegényedett nemes nem tudta férjhez adni a lányait, hiszen a hozomány is számított, nemcsak a szépség. Mikor ennek Miklós hírére vette, éjszaka a házukhoz lopózott, és egy nyitott ablakon bedobott egy aranypénzzel jól megtömött erszényt. Együtt van itt a Mikulás est minden jellemzője: a váratlan öröm, a jótevő, akinek kilétét eleinte csak találgatták. De kellett legyen még valami, amiről a régi krónikák nem beszélnek. Egy néma kívánság, egy sóhaj, talán a legkisebb leányé, talán a középsőé, talán valamennyiüké együtt, de ebben a sóhajtásban reménykedő kérés is volt. Bizalom és hit abban, hogy megváltozhat, ami olyan kilátástalannak tűnik. Aztán csakugyan beteljesedett a néma kérés. A jótevő szerénysége, elrejtőzése pedig mintha azt fejezte volna ki: ne énnekem legyenek hálásak, én csak azt adom tovább, amit magam is ajándékként kaptam. A szegény ember és családja megértette Miklós üzenetét, szívük az Ég felé fordult, ahonnan a szeretet szándékai fakadnak. Advent idején hasonló módon várjuk Jézus eljövételét is. Tudjuk, hogy megszületik, de a társunk akar lenni, szüksége van arra, hogy hívjuk, és akkor többel ajándékoz meg, mint amit el tudunk képzelni.

Ne kérj többet

Ne kérj többet. Ennyi épp elég
A virág levelén a cseppnyi fényt
Hogy a mezők zöldellő fűvét
Mint szőnyeget, gördítem eléd.

Elérhetlek-e?

Hívtalak csengő rímeken,
Elérhetlek-e, Istenem?
Karácsonykor, mint kisgyerek,
Csengő-szóval kerestelek.
S ezüstös hó-nyomodba értem
A csilingelő nevetésben.

Elérhetlek-e, Istenem?
Nem tudtam, hogy tövis terem,
S az utadon arcodba tép,
Míg ringatsz gyerek-nevetést.
Mert így van: nemcsak túlvilágot
Ígérsz: ez is a te világod.
És gyerek-arcon úgy köszön
Amit te adtál, az öröm.

Mert ez nem a siralom völgye,
Hisz te törted a halált össze.
Élet, amely belőled támad,
Felragyogó Húsvétvasárnap.
Mert hisszük, Uram: itt, e földön
Ami elzár, a bűnünk börtön.
De aki hisz és remél benned
A szabadságod megjelented.

Mert tiéd a föld, s az ország,
Diadalmas Szentháromság.
Akaratod munkál bennünk,
S nem engedi, hogy elessünk.

Elérhetlek-e, Istenem,
Hisz tudom: remény is terem,
És rajta méh-raj zúgva forr:
Édes a fájdalom-bokor.
S virágoddal porozza mind
Termővé szenvedéseink.

Fenyőillat

Csodálatosak a gyermekkor színei, illatai, ízei. Nem is térnek vissza soha többé, mintha a gyerekszemek olyan ablakcskák lennének, melyek a világ legteljesebb valóságára nyílnak, a dolgok titkos lényegére, amelyet aztán a felnőttek mindenféle tudománnyal próbálnak nagy-hiába újra megtalálni. Van ma mindenféle színű szaloncukor, változatos ízű tarkaság, de olyan mélypiros papírba csomagoltat már senki sem tud gyártani, mint amelyet az én gyermekkoromban lehetett kapni. De bármilyen szépek is voltak, maguktól csak nem tudtak megmaradni az ágakon, cérnaszállal egymáshoz kellett erősíteni őket, mert azt az anyyalka már nem győzte egyedül. Merthogy nekünk ő hozta a karácsonyfát, a csúcson is ott volt a képe aranypapírból kivágva, a tetődísz két egymással szembeforduló arany angyal tartotta. A fa alatt egy szétnyitható papír-betlehemben pedig kibontott szárnnyal, csillagot tartva mutatta az utat a pásztoroknak, merre is találhatják a jászolban fekvő kicsi Jézust. Aztán kigyulladt a csillagszóró, kékes füstjében, melynek illatát ma is érzem, felszikkázott a karácsonyfa.

Betlehem

Angyalt küldsz, ragyogó hírt
Felhőt, mely el nem oszlik.
S úgy marad, betakarva
A betlehemi lanka.

Azt osztom szét

Gyermekkor, karácsony-titok –
Most ezernyi fát állítok.

Ember-szívekbe szerteszt
Hogy elvigye a lenge fényt.

Jóságot, mosoly-csillogást,
A betlehemi szép csodát.

Ezernyi ággal hajlik át,
Azt osztom szét: a régi fát.

Béke

Aranyfény piros kalácson
Csodát tett megint Karácsony.
Színes cukorkák zöld ágon
Szívünkbe angyal-csönd szálljon.
Ma este minden jobb legyen
Ajkunkon békecsók terem.
Karunkban boldog ölelés
Találja egymást meg a kéz.
Az legyen jézusi jászol
Társadra hogyha vigyázol.
Fekete gondja derüljön,
Szemébe csillagfény gyűljön.
Sebet, ha adtál, ne fájjon
Szavadban vigaszt találjon.

Aranyszánkó

De jó lenne
Egy-egy régi játék mellett
Megmaradni tovább gyermek.

De jó lenne
Amíg csöndes szók peregnek,
Elaludni mese mellett.

De jó lenne
Táncán szálló hópehelynek
Figyelni, hogy szánkó csenget.

De jó lenne
Fényesre törülni őket,
Kitenni a cipellőket.

De jó lenne
Édes ajándéokra lelni,
Keserűséget feledni.

De jó lenne
Úgy ébredni, ahogy máskor:
Egy szelíd simogatástól.

Hallgatni, mint csöndes nóta,
Téli tűzhely duruzsolna.

Életednek nagy telében
De jó lenne
Vigaszt lelni anya-kézben.

Simogató szavak

Egy-egy különös szó csendül meg az emlékezetemben, mint az iménti versben a cipellő. Ritkán használt szavak, a mai olvasó talán fel kell üsse az értelmező szótárat, ha pontos jelentésükkel, stílusértékükkel tisztába akar jönni. Ami nem található meg semmiféle szótárban: azok, akik használták őket, az a hangzás, lejtés, hangsúly, ahogyan valamikor megformálódtak. Mert személyeket és arcokat őriznek ezek a szavak, a versben talán csak a kissé szokatlanabb hangsúly utal arra, hogy valami többről van szó, mint egyszerű stilisztikai eszközzől. A cipellő nagyanyám szava volt, ma már keresettnek, régiesnek hat, számomra azonban különleges hangulata van. Ő is verselgetett, egyik költeményében is előfordult ez a szó, így az ő ritmusa is felidéződik. Nagyapám pedig, ha hűvösebbre fordult, lájbit vett föl, majd visszatette a sifonérba. Amikor gyerekként hallottam ezeket a kifejezéseket, inkább megmosolyogtattak, ma már meghatnak, ha fölmerülnek az emlékezetből. Mint azok a nevek is, amelyeken valaha engem szólítottak, minden családtagnak volt egy bizalmas, csak tőle hallható megszólítása, ami a közöttünk levő kapcsolatot is kifejezte, mintha olyan titkunk lett volna, amelyet csak mi ketten ismerünk. Aztán eltűnedezték az életemből ezek a megszólítások, beleolvadtak az elmúlt karácsonyok ragyogásába. Nem is írom le őket, maradjanak azokéi végleg, akikkel összekapcsolnak, akik születésem, gyermekkorom titkát őrzik.

Almafa

Ne kerítsd be a kertet. Hadd nyíljon a hegyekre.
Lehulló lágy gyümölcsét szelíd őz szüretelje.
Ne zárd el az erdőtől, kerítését ne ácsold,
Borítsák el a földjét füvek és vadvirágok.
És amely dús tenyérrel a gyümölcsét kínálja,
Legyen pirosuló ágad az erdő almafája.

A Mikulás puttonya

Sokféle ajándék hull a Mikulás puttonyából, nem csoda hát, hogy annyian szeretnének részesedni belőlük. Bálint Sándor Ünnepi kalendáriumában sorolja fel, ki mindenki tekinti patrónusának Myra város püspökét. Gabonakereskedők, pékek, vászonszövők, borkereskedők, patikusok, olajárusok, halászok, vízimolnárok, rabok, zarándokok, céhek, sőt az ügyvédek is, pedig sokszor az utóbbiak kliensei még náluk is jobban rászorulnának Szent Miklós segítségére. Ő azonban mégis csak a gyerekeket szereti legjobban, olyan ajándékokat hoz nekik, melyeknek a külső világ számára talán nincsen is értéke, mégis a legtöbbet jelentik. A dévai árvaház lakóival karácsony előtt sétáltam egyet a kivilágított városban – óriási örömmel szemlélték a színes lámpasorok csodáit, minduntalan megmutatták őket nekem is, nem mintha nem láttam volna, de jólesett együtt lenni a csodálkozásban, megosztani az élményt, belépni a karácsonyi ünnep sugár-pitvarába. Egészen az övék volt a csillogó fények öröme, nem kisebbítettek vele senkit, de magukban tovább növelték a ragyogást. Célja is volt az utunknak, egy hatalmas fenyőfa, melyet az egyik téren állítottak föl. Innen már visszafordultunk, észrevettem, hogy Sanyika minduntalan a kezemre hajtja a fejét. – Hát te mit csinálsz? – kérdeztem, arra gondolva, hogy talán elfáradt. – Elalszom – felelt egy szóval, és én már megértettem azt is, amit nem mondott ki. Nemsokára elválunk, nekem másutt van a szállásom, ő egyedül fekszik le. Hát most még gyűjt magának egy-egy pillanatot az együttlétből, eljártssza, hogy éppen elalszik, és van mellette valaki, akihez odahajthatja a fejét.

– És mit álmodsz? – kérdezem tréfásan, leplezve megindultságomat. Ő azonban komolyan válaszol:

– Csillagot.

Kisjézus

Jászolod körül kis
Barik rínak.
Egyszerű csillagod
Szalmacsillag.

Anyai mosolynak
Derül fénye
Fagyoknak felolvad
Hűvössége.

Hajtás fakadt

Mikor az Ige megnyilatkozott
A jászolnál egy rózsaszál illatozott.
Ki hozhatta? Nem értette senki
Mint ahogy egy szellő földre ejti...
A szirmai a jászolra borultak
- Hajtás fakadt rajta, egyre dúsabb.
Mária arcán a fénye pergett
A rózsaszálnak, mely szívében termett.

Szent Miklós és Szent Antal

Szent Miklós és Szent Antal akár testvérek is lehetnének. A görög katolikus templomokban a szegények perselyének Szent Miklós perselye a neve, a katolikusokban Szent Antal gyűjti a segítséget a rászorulóknak. Bálint Sándor könyve szerint egyes templomokban a Szent Miklós persely fölé odafüggesztették Páduai Szent Antal képét is. Nincsen ebben semmi különös, hiszen mindketten kapcsolatban állnak a gyermekekkel: Szent Antalt gyakran ábrázolják Jézussal a karján. A legenda szerint bibliaolvasás közben jelent meg előtte Jézus és Mária. Mindketten rendelkeznek kecskeméti kapcsolatokkal is, a Miklós-templom toronykeresztjén szélkakas formájában, városvédő céllal a legújabb időkig ott állott a püspök szobra, szellőben és viharban egyaránt óva a város népét. Kecskemét középkori pecsétjén maga Miklós püspök látható, pásztorbotjáról kecskefej csüng le, utalva a város nevére is. De nagy tisztelete alakult ki a városban Szent Antalnak is, már 1700-ban Szent Antal-társulat alakult itt. Szent Antal ünnepén, június 13-án jutottam el a kecskeméti piarista templomba. Mindent betöltött a virágillat, hiszen Szent Antal ünnepe a liliumnyílás idejére esik, és a hívek bőségesen hoztak belőle az oltárra. A lilium az ártatlanságra utal, Szent Antal ábrázolását összekapcsolva az Angyali üdvözléssel: Gábor arkangyal is sokszor tart liliumot a kezében. De maga az oltár, a csavart fehér oszlopok is a tisztaságot idézték. A piaristák tevékenysége, a gyermekekkel való foglalkozás, az oktatás szépen kapcsolódik Szent Antal és Szent Miklós személyéhez. A templomhoz hozzáépült rendházban Holczer József tanár úr fogad, rögtön meg is ajándékoz a kertben termett málnalevél-teával. A környékbeli mezőkről is rendszeresen gyűjti a gyógynövényeket, nyelvművelőként pedig az elburjánzó magyartalanságokra igyekszik orvosságot találni tanulmányban, könyvben, rádióműsorokban. Mikor a málnalevél-tea gyógyhatásáról faggatom, elmondja, hogy ez a cukorbetegségre hasznos, de azt is hozzáteszi, hogy természetesen, üdítő itálnak is kiváló. Valóban, az általa ajándékozott teák testet-lelket egyaránt gyógyítanak, illatukban ott van a rétek frissessége meg a jószándék, mellyel Holczer tanár úr a természet ajándékait összegyűjti, feldolgozza, apró csomagokban tovább adja. Bizony úgy illik, hogy erről a tevékenységről, meg a hozzá hasonlókról megemlékezzünk az ajándékosztó Mikulásról szóló kötetben.

A barátok templomában

A barátok templomában
Virágzás és tisztaság van.
És fehérülő oszlop fénylik
Mint lilium-csokor, végig.

A barátok templomában
Fohász száll az illat-árban.
Fájó lelkeknek fohásza,
S kinyílik a hit csodája.

A barátok templomában
Imádságos hallgatás van.
Ígéje érinti vállam
Aki győzött a halálban.

Hogy utamat véle járjam
Nem csüggedve, mindig bátran
Árnyékban és napsugárban
A barátok templomában.

Fohász

Lehajlik a szívedig
Szent Antal mindig segít.

Hogyha kéred, többet ad
Megtalálod önmagad.

Szent Antalnak perselyén
Gazdaggá lesz a szegény.

Illatozó mirtusz-ág
Megtalálja Krisztusát.

Karácsonyi édességek

A karácsonyi időszak süteményeiről, elkészítésük módjáról komoly néprajzi tanulmányok is születtek már. Egyik kedvencemről, a bohóclepényről azonban semmiféle tudós tanulmányban sem olvastam, szabálytalanságával talán azokból is kiszökött, hogy egészen a gyerekkori emlékeké lehessen. Hozzánk a Mikulás csakis édességfélét hozott, a komolyabb játékok szállításával az angyalka volt megbízva, egymás hatáskörét sohasem zavarták. A Mikulásnak nálunk a bohóclepény még a krampusznál is elmaradhatatlanabb kísérője volt. Talán még ő maga le-letört egy darabot belőle, ha hosszú és fáradtságos útján megéhezett. De érdemes is volt, hiszen ebben a tésztában igazán minden van: lekvár és krém, a tetején színes cukor-darabkák, a belseje is csupa meglepetés. De igazi töltelke az a vidámság, az az öröm, mellyel anyám az ünnepekre készült, és amelyet valahogyan a tésztákba is belevarázsolt. Ha a háromkirályoknak eszébe jut, talán vittek volna a jászolhoz is – biztos, hogy a Kisjézus a bohóclepény felé nyúlt volna először.

Bohóclepény

Torta, krémes, aprósütemény –
Legtarkább volt a bohóclepény.
A zserbón csillant komoly, barna máz,
De ő csupa színes ragyogás.
Apró pontok, szeplők, csupa fény,
Szinte táncolt a bohóclepény.
Kikacagott komoly krémeket,
Illatukba belénevetett.
Lekvár-ízű piskóta-kobold –
Érte nyúltunk, s mind-mind elfogyott.

ADVENTI KOSZORÚ

Az adventi koszorú

Kedves szokás az adventi koszorú készítése, amely minden héten eggyel több kigyúló gyertyájával a karácsonyi ünnep közeledtét, lelkünk fényesebbé válását jelzi. Maga a koszorú már az ókorban is diadalmi jelvény volt, ezt vette át az ókeresztény művészet. Krisztus és Mária fölé már az angyalok tartanak győzelmi koszorút, a Madonna-képeket is gyakran veszik körül virág- és gyümölcsfonatok, kifejezve azt is, hogy az igazi diadal nem a harcmezőkön terem. A gyertya, mely önmaga átadásával bocsátja ki fényét, Krisztus világosságának a jelképe. Kedves emlékem a padovai Szent Antal-oltár sok-sok lobogó gyertyája, a fehér viaszon áttűnő fények, ahol még az árnyék is csupa ragyogásból van. Mintha Krisztus színeváltozására is utalna a fénytől egészen átjárt gyertya-test, melynek nemcsak a felszínét érik a sugarak, csöndes derengésből van maga is.

Mert az advent, a karácsony igazi jelentése az a kapcsolat, amely összefűz bennünket a Teremtővel, és ennek a csillogó ajándékok legfeljebb csak a jelei.

Egyik erdélyi árvaházban a gyerekek nagy izgalommal készültek a karácsonyra, tudták, hogy nekik is jutni fog ajándék, süteményekre is számíthatnak. Marikát viszont nem lehetett semmivel sem felvidítani, minduntalan azért pityergett, hogy mehessen már haza. Pedig ott túl sok jó nem várt rá, édesanyja nemigen látogatta, körülményeik sem voltak éppen rózsásak, volt, hogy tüzelőre sem telt. De addig-addig siránkozott, hogy a nevelő végül elindult vele, elvitte abba az emberi szállásnak alig nevezhető épületbe, ahol több hasonló sorsú család húzta meg magát. Az édesanya inkább fásult tompasággal, mint örömmel fogadta a látogatást. Azért mégiscsak felkelt a roskatag ágyból, ahová a hideg elől húzódott. – Tudod, hogy jön a karácsony? – Kérdezte kislánya lelkesen. – Tudom, hát persze, hogy tudom, hiszen minden évben eljön. – De én szeretnék karácsonykor veled lenni! – kiáltott fel Marika, és végül ott kellett hagyni a pokróc alatt őt is, hiába lakhatott a gyermekotthonban fűtött szobában, hiába várták az ajándékok. Talán érezte, hogy most ő adhat, a legtöbbet, önmagát, és nem törődött azzal, hogy hogyan fogadják, viszonzózzák-e az örömét. De vajon Jézus nem olyan világba jött-e, amely még szállást is alig adott neki, mégsem támasztott fel-telt, egészen és közvetlenül adta át magát.

Köd hullik

Köd hullik, mindent elborítva
Gyertyaláng csak az élet titka.
Megnő, mi belülről világol,
Ragyog a betlehemi jászol.

Földre szállott

Egy égi csillag földre szállott,
Betlehemben ragyogott fénye.
Hogy megválthassa a világot
Beöltözött por-szürkeségbe.

Pásztorok imádták s királyok
Mert az győzött, a szelídsége.
Alázatot és tisztaságot
Hozott az emberek szívébe.

Ő, a tövissel koronázott
Végül a keresztútra lépett.
És úgy vett bíboros palástot
Hogy csillag-teste csupa vércsepp.

Az lehess

Az lehess, kiben a világ
Kimondja végre önmagát.
A Krisztus-szóra válaszul
Mert kegyelmével vár az Úr.

Telehold

Mint a hold, ha egyre nő a fénye
Terjed benned Isten dicsősége.
Ami kétely és kínzó sötétség
Ragyogása betölthesse végképp.

Az első gyertya

Meggyújtottuk az első gyertyát –
Ragyog a szeretet-titok.
Az életeden úgy dereng át
Van még egy teljes hónapod.

A tetteidben ami jó van,
Gyűjtsél össze gondolatot.
Szíved a gyertyafénybe lobban –
Van még egy teljes hónapod.

És árnya nincs ennek a fénynek
Lángol a szeretet-titok.
Mit viszel a karácsony-éjbe?
Van még egy teljes hónapod.

Meríts magadba

Sodró szeretet-áram
Meríts magadba engem.
Csillanjon, galvanizáltan
Aranyfényed szívemben.

Iniciálé

Mint virágzó tavaszi ajándék:
Fehér bokor a hajnalfényben áll.
A teremtésből egy iniciálét
Fellobbantson az első napsugár.

A negyedik gyertya

Voltam sokáig néma gyertya,
Koszorúdban gyújtásra várva.
Ádventi fény, a legutolsó,
Hogy oszoljon a köd homálya.

A többi ahogy csöndben égett
Lobbanva sietek utána.
Átragyogni a mindenséget,
Talpamig színarany ruhába.

Úgy érkezni a jászolodhoz
Egészen égve, mint a máglya.
Hogy a gyertya, a legutolsó
Legyen a születés csodája.

Szeretetre törekvés

Hatalmas mélység a karácsonyi titok, hatalmas mélységek tükröződnek a kisgyermek szemében, akik csak most szakadtak el a végtelentől. Ebben a misztériumban Isten a teremtés titkát osztja meg velünk, teszi emberi mértékkel is felfoghatóvá. Látjuk a világ célszerűségét, ahogy fogaske-
rék módjára kapcsolódnak egymásba a dolgok. De mindig csak az éppen a szemünk előtt állót ragadjuk meg, azt, ami éppen egybehangzik az érde-
künkkel. Pedig a bennünket körülvevő ok-okozati kapcsolatokból lélekben felemelkedhetünk a végső célhoz, Istenhez. Mint ahogyan az Évike és Panni újabb beszélgetéséből válhat nyilvánvalóvá mindannyiunk számára. Évike észrevette, hogy Panni nagyon szereti a maciját, minduntalan átöleli, még beszélget is vele. Pedig ők a hittanórán nemrég a bálványimádásról tanultak, ami azt jelenti, hogy Isten fölé helyezzük a dolgokat. Ezért aztán kötelességének tartja, hogy sürgősen figyelmeztesse játszótársát:

- Te Panni, vigyázz, mert bálványimádó lettél!

Erzsike azonban a segítségére siet a kissé megrémült Pannikának:

- Nem olyan nagy baj, ha szereted a macit, csak ne szeresd jobban, mint az Istent.

Lehet, hogy a teológusok még hozzátennék: ezen a földön minden szeretet a nagyobbik felé, az istenszeretethez vezet...

Szirom

Mert ezernyi árnyalat fogant
Mindig új a formaváltozat
Közben mégis: almafavirág,
Ezer szirmát egyként nyitja rád.

Cél

- Szeretnék valamit csinálni
Szólt a kő – ami én vagyok.
És így született meg a forrás,
A forrás, melyben fény ragyog.

- Szeretnék valamit csinálni
A forrás szól – mi én vagyok.
És virág borítja a földet,
Mint fehér szirmú csillagok.

- Szeretnék valamit csinálni
Szólt a virág – mi én vagyok.
S libbenő szárnyal szállt a lepke,
Mezők álmából felcsapott.

Ki olt vágyat az emberekbe,
Egyszerre cél és akarat?
Szivárvány-szárny borul szemedre,
Lelkedben virágszál fakad.

És arra törne mind e földön
Kő, virág: véle több legyen,
És ember-szívet is betöltsön
Sugárzó Isten-szerelem.

Advent

A láthatár alatt
Még a nap,
Már sávokban gyúlnak
Sugarak.

Mint amikor tavaszt
Vár a föld,
És a szántó csíkja
Barna-zöld.

Mire vársz te, lélek,
Mely napot?
Híre örömének
Felragyog.

Gyertyák

A városon Krisztus szava zeng át,
Kigyúlnak az adventi gyertyák.

Mely sötét volt, fellobog a lélek,
Betlehemből hallszik pásztor-ének.

A BETLEHEMI JÁSZOLNÁL

A karácsony titka

Jézus megszületése, a kezdetektől létező Ige testté válása egyszerűségében is, vagy éppen azért, az egyik legnagyobb misztérium. Megértéséhez szívünk és agyunk, azaz értelmünk és érzéseink egységére van szükség. Panni és Évike párbeszédében úgy fogalmazódott meg a kérdés, hogy azon mindnyájan elgondolkodhatunk. Az árvaházban, ahol a következő beszélgetés zajlott, elromlott a villany. – Nem baj, mondta Évike, Jézus majd megjavítja. Hiszen hittanórán úgy tanulták, hogy Jézus mindenható, nyilván az ilyen praktikus dolgokra is gondja van. Panninak nem is az volt az ellenvetése, hogy Jézus miért foglalkozna ilyesmivel, hanem filozófiai síkra terelte a kérdést. – Már hogyan csinálhatná meg, te kis buta, mondta hét évével a hatévesnek, hát nem tudod, hogy Jézus kicsi, és még nem is érthet hozzá. – De igen, ért hozzá, mert tavaly már megszületett, hát nem emlékszel, voltunk a jászolánál. Ott voltak a pásztorok is – idézi a betlehemes játék tanúságát. – De igen, Jézus kicsi, és különben is, még csak ezután fog megszületni, mert majd eljönnek hozzá a királyok, a pap bácsi is mondta – hangzott az ellenvetés egy szuszra. De Évike másnapra új bizonyosságot szerzett, mivelhogy a lámpa a régi fényével ragyogott. – Na látod, mondtam, hogy meg fogja csinálni. És szemében már a hitnek az az ereje sugárzott, melyet mindannyiunknak éreznünk kellene, amikor elsötétülő dolgok, vigasztalanság váratlan felragyogását tapasztaljuk.

Karácsonyi himnusz

Érettünk ölt földi testet,
Megszületik, aki él.
Krisztus, ki az örök Kezdet,
S tetteinkben ő a Cél.

Fényeként egy gondolatnak,
Isten-eszme, testet ölt.
Csillagsugár, égi ablak,
Szikla-kövével a föld.

Repes lelked őfeléje,
A sátánnal harcba száll.
Mosolyával csöndes béke,
S hátrál tőle a halál.

Pusztuljon a bűn, a vétek,
Ragyogj, égi tisztaság.
Az igazság ő, s a béke,
Lélek útja, tiszta láng.

Eltörli a Kisdéd ujja,
Amit Ádám vétkezett.
Reményt hoz szívünkbe újra,
Hiszen ő a Szeretet.

Ő a bárány és a pásztor,
Bíró, s bűnért áldozat.
Hallod? Hív a jászolából,
Ennyit kér: hogy befogadd.

Szívedben a tiszta forrás,
Patakvíz a jég alatt.
Hajnal fénye záporoz rád,
Gőgöd, dacod széthasad.

Lelkedben hogy ő teremjen,
Szelíd kézzel hint magot.
Sziklakőre ne peregjen,
Virágozzon tavaszod.

Kezdet és vég

Krisztus a kezdet és a vég, az alfa és az ómega, de a maga isteni módján az. Születése lezár egy korszakot, halála pedig megnyitja az üdvösséget, az örök életet. Karácsony és húsvét egybekapcsolódik a megváltás misztériumában, hiszen halála üdvösségünk megszületését jelenti.

Jászol és kereszt

Bölcsek jöttek, s ahogy felsírt a gyermek
Valaki szólt: – Lásd, ez itt a kezdet.
Intett a bölcs: – Valami véget ért.

A kereszt fölött elborult az ég.
Valaki felsírt: – Jaj, ez itt a vég!
De János arcán titkos fény derengett
Látta már a megváltás kezdetét.

Rügyek

A kinyíló
Rét csodája
Akár Krisztus
Koronája.

Halvány bimbók
Piros vércsepp
A megváltott
Szenvedések.

Rejtettség

Isten nem az emberi elképzelések szerint, királyként, pompában jelenik meg, méltóságának nincsenek hivalkodó jelei. A hétköznapi szóhasználatban az „isteni” inkább valami szokásostól eltérőt, rendkívülit jelent. Pedig Jézus egyszerűségében volt a legnagyobb, szolgaként volt uralkodó. Ezért ismerik fel a legkisebbek, az egyszerű pásztorok, és marad rejtve Heródes és a befolyásukat, hatalmukat féltő főpapok előtt.

Ige

Mert rejtve küldte el közénk,
És csak egy patak tudta, hogy
Felragyogtatta, mint a fényt,
Kimondta, mint egy csillagot.

Megszületett

Szállingózó, csodás,
Egyszerre: havazás.
Forrásnak cseppje csak,
Egyszerre: patak.
Hajnali fény-özön,
Egyszerre: öröm.

Hit

Krisztus reménye, ember megértse
Hit kell.
Együtt az elme véle betelne
Szívvel.

Angyali híradás

Az újszövetségi evangéliumokban nagy szerepe van az angyali hírhózóknak, akik Isten szándékát, akaratát közvetítik. Az angyali üdvözlés jelenetét, amikor Gábrriel arkangyal visz hírt Máriának, sok művészeti alkotás választotta témájának, de Szent Józsefnek is angyal közvetítette az isteni üzenetet. Minálunk a karácsonyfát az angyalka hozta, ő repült át a szobán az adventi időszakban is, és ejtett le előlegként egy-egy szaloncukrot. Aminek aztán éppen úgy lehetett örülni, mintha ki tudja milyen nagy ajándékot kaptunk volna, hiszen a közelgő ünnep bizonyossága is ott csillogott az ezüstpapíron. Az angyalszárnyak fehérsége jelképezi a tisztaságnak, az ártatlanságnak azt a patyolat-ruháját is, amelyet az embernek fel kell vagy kellene öltenie. A karácsony azonban alkalmat kínál arra, hogy legalábbis elképzeljük, hogy ezt a tiszta fehérséget egyenesen ránk szabták – a próbán úgylis ki fog derülni, hogy mennyit is kell fércelniük az angyali szabóknak...

Fehérség

Felveszel tiszta, fehér inget
Amely a szívedben érint meg.
Mert a lelkedben egygé válsz a
Fehérséggel, mely angyal szárnya.
Fehér csillag, amely aláhullt
Magára vette a halálunk.
Hogy öltöztessen hófehérbe
Hitbe és megváltó reménybe.

Angyalszárny

Jöjjön el a Te békéd
Járjad át létünk szövedékét.
A tévedésnek, hazugságnak
Fövenyén teremts angyalszárnyat
Mossa át hullámzó fehérség.

Szeretet és szenvedés

Simeon megjósolja Máriának, hogy szenvedni fog; az Istenanya „hét örömeivel” „hét szenvedése” áll párhuzamban. Az örömök és szenvedések Krisztus életének eseményeihez kapcsolódnak, így Mária érzéseiben, sorsában fia élete visszhangzik, emberi és isteni csendül össze.

Mária és Jézus

Igével angyal-szó köszönt
És hordoztad s világra jött.
Hordozzon keresztet, halált
Megszülje a Feltámadást.

Kagyló

És szívében őrizte a szót
Mint a kagyló, melyben gyöngy terem.
Értelme a keresztfán ragyog:
- Én az Atyám útját követem.

Látást nyersz

Szívedben jézusi jászol,
Látást nyersz sugarától.
Hallásod betölti csengve
Angyalszó: jöjj sietve!

A pásztorok köszöntése

Krisztus egyszerre pásztor, aki vigyáz a nyájra, és bárány, áldozat, aki a maga javával nem törődik, magát nem menti meg. A betlehemi jászolnál megjelenő pásztorok a krisztusi hivatást is jelképezik.

1. pásztor

Tölts el minket, szép angyal
Karácsonyi vigasszal.
Itt van, akit csillag hirdet
Földre született a Kisded.

2. pásztor

Megfújom a furolyámat
Ezzel is neki szolgáljak.
Összegyűltünk nagy-sietve
Jászolához Betlehembe.

3. pásztor

Meg ne fázzon kicsi Isten
A bundámat ráterítem.
Hozzánk jött el, lásd, valóba
Ki a világ megváltója.

1. pásztor

Úgy szeressed, úgy tiszteljed
Ő az, ki majd érted szenved.
Homlokát, hol mosoly fénylik
Tövis sebzi egykor végig.

Hajnalnál ragyogóbb

Ó, csendes éj, egyetlen mosoly
Mely a világra harmatozol.
És földerülsz a pásztoroknak
A hajnalnál is ragyogóbb vagy.

Pásztor

A kalibája deszka csak,
Ruhája néhány rongydarab,
Szél fagyasztja, veri a zápor.
Tán szánod is őt, meglehet,
Mint a koldust, ki kéreget,
Nem kérnél a hivatalából.
De éjszaka, a nyáj fölött
Subája terjed, mint a köd,
Vigyáz a csillagszemű pásztor.

Karácsony

Nem futásán tüzes szekérnek –
Csendes lovai poroszkálnak
Ketten vannak: Kétség és Bánat
De csillagán kocsi-lámpának
Öröm és reménység égnek.

A kerekek meg-megdöccennek
Egy marék szalma hullik itt-ott
Terhéből, mely aranyként csillog
S a szekéren felsír a Gyermekek.

József és Jézus

A kisdedet karjában tartó József egyszerre apa és az Istent szolgáló pap. Mikor el akarta bocsátani jegyesét, Máriát, az Úr angyala álmában neki is hírül adta, hogy Mária a Szentlélektől fogant. Más alkalmakkor is az Úr angyala irányította tetteit: József az angyal intése nyomán menekült Heródes bosszúja elől Egyiptomba. Ahogyan Jézust féltő szeretettel átöleli, sejtelemként elsuhan előtte a jövő, felragyog a megváltás műve.

Igen!

A jóhírrrel angyal szárnyal
Ember, nem vagy idegen!
Áthajlik hófehér szárnya
Lombokon és szíveken.
- Jól figyelj az igazságra,
Az Úr szavát hirdetem.

Fiát küldi, hogy megértسد:
A világban egy a lélek
Nem veszhet el semmi sem.
Úgy nyered el szabadságod
Szent igéje általjár, hogy
Legyen válaszod igen.

József imája

Miért fogja el szívem fájdalom
Hogyha látom arcod mosolyát
S fejed itt nyugszik a vállamon.

Miért érzem egyszerre, hogy súlyosabb
Mit karom őriz, e parányi test.
Mintha terhet vinne, melyet átadott
Atléta-vállra érdemest
Egy pillanatig hogy vihessem én is
Hogy tettednek részese legyek.

Mert tudom, hogy véled teljesült
Amit annyi próféta hirdetett
Betöltöd száz nemzedék hitét
Angyal hozta el jóhíredet
Előbb anyádnak, azután nekem.

És tudtuk, hogy mikor érkezel
Csillagként küld égi szerelem
Titkos tudat, biztos sejtelem
Így lettünk az Isten jegyese
Egybekapcsolt a várakozás.

Kettős gyűrű egybeforrt fele
Gyémántkő az Úr ígérete
Ígésében végleg egyesült
Ős-lényege s mit megalkotott.

De miért fogja el szívem fájdalom
Mikor súlyodat érzem vállamon
És a hívásod: Abba, atyám!
Nekem szól de mégsem csak nekem
Mert túlnézel pillantásomon
Mint a tavon, a Genezáreten
Széjjelfutnak a fénykarikák:
Pillantásod az egész világ.

Az utadon csak így segíthetek
Hogy a tested súlyát hordozom.
S te fölveszed válladra egykoron
A világ súlyát, minden bűn keservét –
Szeretném, ha melletted lehetnék.

Valaki jön akkor a mezőről
Amikor lépsz elhagyva, egyedül
Karjában a szándékom feszül
Fölemeli a földre roskadót
Ha nem leszek már, akkor is: vagyok
A földön atyád, s Istenem, papod.

A háromkirályok köszöntése

A három bölcs – vagy más hagyomány szerint a háromkirályok – messze földről érkeztek a betlehemi jászolhoz, útjukon csillag vezette őket. Vezessen bennünket is a hit, a jószándék, a szeretet, vigyük el ajándékainkat Jézushoz.

Háromkirályok

Aranykincs a tarisznyámba,
Küldött messzi Napkelet.
Köszöntse a fények árja
Jászolban a kisdedet.
Gondolatok felszikkra
Hogy napfényre jöjjenek.
Csillag mondta: Ég Királya
Hogy a földre született.
Indultam a pusztaságba
Jártam erdőt, hegyeket
Éhségbe és szomjúságba
Mert enyhülést nyerhetek.
Kisdéd kincse, gazdagsága
Aranyozza éltetemet.
Mert egyetlen kincs a drága,
Melyet nekünk ő jelent.
Megszületett megváltásra
Az isteni szeretet.
Emberélet ragyogása
Ki öröktől fogva lett.
Ezért hozom jászolába
Minden földi kincsemet.
Eloszlik halál homálya
Mert mosolya integet.
Pásztoroknak furulyája
Békességet ereget.
Amit hoztam, porszem az csak
Mert országát ingyen adja:
Örök üdvösségemet.

Esős karácsony

Fekete a felleg,
Csorog az ég könnye.
Ki emlékszik karácsonykor
Ily sűrű esőre?

Zuhog, szakad egyre,
Pedig nagy az ünnep.
A pásztorok angyal nyomán
Jézushoz készülnek.

Indulsz-e, mondd, lelkem
Hulló ködben, jégben
Hogy legyél a jászolánál
Jézusé egészen.

Hópelyhek

Míg vártál az utolsó villamosra
Az égbolt ívét bánat csillagozta.

És hópelyhek harangszava csengett,
A dallamuk áttörte a csendet.

A száncsengettyűk jeges útra hívtak
Kigyúlt benned a betlehemi csillag.

Még minden lehet!

Az angyalföldi Karmelita templom szentélyét díszítő freskó azt a jelenetet ábrázolja, amikor a Karmel-hegyi remetéket meglátogatja a Szent Család. A kép szemlélője számára a gyermek Jézus az újrakezdés lehetőségét is képviseli. Elgondolkodhatunk azon, hogy egy év alatt végigkísérjük, végigéljük Jézus egész életét, az események egymásutánját. De a feltámadás egyidejűvé is tette a különböző jeleneteket, egyszerre élhető át mindaz, ami Krisztussal történt, és ami a számunkra a megváltást jelenti. Így tekinthetünk egyidejűleg a betlehemi kisdedre, a gyermek Jézusra és a kereszten szenvedő Megváltóra. Ugyanakkor minden mozzanatban érezhetjük a megváltás bizonyosságát, azt, hogy a szenvedés nem értelmetlen és nem céltalan.

A Szent Család látogatása

(Az angyalföldi Kármelita templom oltárképe)

Így történt egyszer: a Kármel-hegyen
Mint oltárfény, áradt a kegyelem.
Az alázat szelíd otthonát
Látogatni jött a Szent Család.

Szállást mert a szívekben vehet
Nem múlik el az örök szeretet.
Tesz naponta egyszerű csodát
Ha lelkedben otthonra talált.

Elöl Jézus. A Könyvet tartva, hogy
Hirdesse a magyarázatot.
Mint mikor rá templomban talált -
Látogatni jön a Szent Család.

Arany égbolt. Még minden lehet
Nem kiáltottak Feszítsd meg-et
Gyermek-Krisztus nem járt Golgotát -
Látogatni jön a Szent Család.

Mintha óvna. Ember, jól vigyázz
Nem szólnak még ítélet-trombiták.
Ígét zúg az olajfa-liget,
Készítsed az Úrnak a szíved.

Nem tettek még rá tövis-koronát
Övezze béke Isten homlokát.
Vétkeidet visszavonja mind,
Gyermek-szembe gyermek-hit tekint.

- Jöjjetek, én felüdítelek
Ha úgy jöttök, mint a gyermekek. -
Máriával József lép csendesen
És forrás fakad a Kármel-hegyen.

Mert azt, ami Bennük fénylik ott
Ember-arcon felragyogtatod.
- Hajnalfényben állnak az Atyák -
Látogatni jön a Szent Család.

Útnak indulsz

Útnak indulsz, mint
Régi zarándok.
Van egy templom, mit
Meg kell találnod.

Mária, angyal,
Csillagfény reszket
Azt a templomot
Meg kell keresned.

Anyai hivatás

Karácsony a legszebb hivatás, az anyaság beteljesedésének is az ünnepe. Az anya várandósságának hónapjai alatt egy még ismeretlen teremtményt vár, akinek mindent, vérének cseppjeit is odaadja, akinek valóságát képes megálmodni. Hasonlít ez a várákozás arra, ahogyan Istenre vágyik az ember, akit nem ismer, nem foghatja fel teljesen a lényegét, de mindent odaadna érte.

Anyaság

Életed pirosuló vércseppjét
Annak adod, kit nem ismersz még.
A benned élő Isten-álmot:
Világra hozzad a világot.

Csillag

Életemben viharok kísérték
Egy csillagra mindig visszanézek.
Túlragyogja viharát a vésznek:
Csillagára az anyám szemének.

Hogyha zúgtak a jeges fuvalmak
Békességet kínált és nyugalmat.
Gyermek-szívem most is visszatérhet
Sugarába a szeretetének.

Úgy nézek föl, mint az egyetlentre
Lüktetett, mintha rossz nem is lenne.
És a fénye beborít egészen
Elvezessen bármi ködben, vészben.

Éjszakában súlyosak az árnyak
De a lelkem ragyogásra várhat.
Mint amikor pásztorok zenéltek
Fejük fölött mert egy csillag égett.

Mező

Ki alkotsz ezer csipke-remeket,
Jégvirágot téli ablakon,
Színes virággal mezőt szőve meg:
Így alkottad egykor szívemet.

Mert feléd hajló tarka rét a lélek,
Virágot bont, ha veled beszélget,
Esti csöndben, s zúgásán a szélnek.

De nem hervad el az a gondolat
Amely égő bokrodon fogant,
S ember-létünk tükrözi az ég
Csillaggal szőtt csipke-remekét.

Oltás

Az ember-kéz metsz és alakít
Gyümölcs-ágba oltja vágyait
De a termést te adod, Uram.
Bocsáss napfényt, és kellő esőt
Növeld a fát, a frissen rügyezőőt
Míg kertünkben a szellőd elsuhan.

Adj szívembe

Adj szívembe békességet
Békességet, csendességet
Csendességet, ami átjár,
Halkabban a holdsugárnál.

Mint ahogy az ág beszélget
Beszélget, suttog a szélnek
Szélnek suttog, mely átjárja,
Harmatot terít az ágra.

Öregasszony imája

Uram, ki csillagot gyújtottál
Ha nem bírtam menni a sötétben
S remegő fényed hírül adta
Nem vagyok egyedül mégsem.

Egy pillanat, és csillagot
Gyújtasz ki bennem észrevétlen.
Keserű szemben könny ragyog,
Pedig sírni már nem reméltem.

Még megfordul a fájdalom,
Erővé válik gyöngeségem.
Nem hívhattalak hasztalan
Egyedül voltam s most már érzem

Akar még valamit erőd,
S ígér csillagnyi szelídséged.
Uram, az én arcom már megtört,
De győzz bennem, ha megígérted.

Oltár

A létünk egyszerre kiterjed
Mint templomhajó, roppant termék.
S a könny, amelyben felragyogtál
A szenvedésed Isten-oltár.

Élethivatás

Szent József alakjában a csendes munkálkodás válik élethivatássá. Az ember a feladata betöltésével valósíthatja meg Isten akaratát: az ilyen módon végzett munka rokon a művészi alkotással.

József, az ács

Erre tanít József, az ács:
Lelkedből legyen az alkotás.

Úgy pattanjon gyalu és fűrész:
Írányítsa a gyönyörű ész.

Templom-tetőt készíts és oltárt,
Míg faragod az illatos fát.

S ahogy ihlet, szellem-kéz vezet
Kiformáloed üdvösségedet.

Akkor él

Az alapot simára csiszoltad,
Aranylemezzel gondosan bevontad,
Mégsem ettől csillan meg a kép.

Barnával színezed a szenvedést,
A palástot az öröm pirosával,
De a lélek mégsem ebben szárnyal.

Csak akkor él az ikon, a csodás,
Ha az Úré az utolsó vonás.

Tüzed lobogjon

Az erőm foszló gyöngeség
Vegyél már nagy szárnyadra engem.
Hangod legyen a hangom, és
Tüzed lobogjon az eremben.

Megszületett

A lelked, mint a templom, fénnel telt meg
Karácsony van. Megszületett a Gyermekek.

Fenyő-ág. Átfogja az oltárt
A Krisztus-szó, a bizonyosság.

Falusi papok

Az Úr egén a csillagok
Vagytok, falusi papok.
A réten gomolygó ködök –
Sugárzás, ami összeköt.
Harang szól zengően, híven
A szó, mely Krisztusról üzen.
Vizek és vetések fölött
Hirdeti, hogy a földre jött.

A KARÁCSONY AJÁNDÉKAI

Ajándék

Az ajándéknak, de különösen a karácsonyinak nem a materiális érték a lényege, hanem a kapcsolatteremtés, az egymásra gondolás. Sokszor elhangzott már ez, a mai reklám-világ csillogásában azonban gyakran megtörténik, hogy pusztán anyagiakká fakul az igazi fény. A négyéves Lacika azonban a dolog lényegét fejezte ki, amikor a gyermekotthonban hozzám sündörgött. – Kéjek egy pici vajamit – fejezte ki a kívánságát. Először nem is értettem, mit akar, megpróbáltam pontosítani a kérését. Ő azonban nem engedett, és neki volt igaza. Hiszen mihelyst megnevezi azt a valamit, már leszűkíti a kívánságot, földhöz köti még akkor is, ha történetesen cukorkát kérne. Pedig ő mást akar: a simogatás végtelen, magába ölelő mozdulatát, azt, hogy foglalkozzanak vele. Add önmagadat, akárcsak én – ezt jelentette a kívánsága, mellyel az karácsonyi várakozás lényegét is megfogalmazta.

A következő történetet Sándor atyától hallottam, éppen az adventi időszakban.

– Pár éve a még meglévő Trabantommal száguldottam Budapest felé, mikor az út mellett stopposok intettek. Megálltam, habár kissé sokan voltak, ezért az elhelyezkedés némi nehézséget okozott, de Isten segítségével megoldottuk valahogyan. A négy cigány férfi elmondta, hogy valamelyik rokonuk felgyógyulását ünnepelték, elbeszélésük mentegetőzés is volt azért, mert a kocsi némi alkoholillat töltötte be. Nagyon köszönték, hogy fölvettem őket, már elég régen álltak az út mellett. Egyikük mindenképpen viszonzni kívánta a szívességet, hangsúlyozta, hogy milyen fontos számukra, hogy tovább utazhattak, azt mondta, kérjek akármennyit, ő kifizeti a költségeket. Én szabadkoztam, arra hivatkozva, hogy biztos ő is tett már szívességet másoknak. – Hát igen, a szomszédom kért tőlem hat hagymát, én adtam neki, de hát mi ismertük egymást. A megjegyzésemre, hogy mi is ismerjük egymást, hiszen emberek vagyunk, felkapta a fejét, és megkérdezte, nincsen-e valami közöm az egyházhoz. Mikor megtudta, hogy pap vagyok, egy pillanatig elgondolkodott, majd azt mondta: – Én mégis viszonzni fogom, amit ma kaptam. Ha valaki legközelebb kér tőlem valamit, nem nézem, kicsoda az illető, megteszem neki.

– Hamarosan elváltunk, így a történet csattanóját, hogy milyen kérést teljesített ismeretlen testvérem, sajnos nem tudom elmesélni. Úgy gondolom azonban, hogy mindnyájunknak így kellene cselekednie: személyválogatás nélkül továbbadni az ajándékot, melyet Valakitől kaptunk. – fejezte be elbeszélését Sándor atya.

Ígélet és beteljesedés

Isten titkait nem ismerhetjük: mindig többet adhat, mint amennyit kérni tudunk. Ami fontos, az a hozzá fordulás, a ráhagyatkozás mozdulata – Lacika erre is megtanított az imént. Karácsony ünnepe felidézi a kezdetet, a teremtést, melyet Krisztus születése tesz felfoghatóbbá a számunkra.

A kezdet ez volt

A kezdet ez volt. Egy cseppnyi szivárvány
Legördült a létezés határán,
Ragyogott a horizont fölött,
Míg különvált az égbolt és a föld.
Hogy éljen a vágy, amely összekapcsol,
És átível törékeny pillanatból:
A teljességgel ami összeköt.
Bizonyosság, csillogó, könnyű pára:
Az Ígélet örök szivárványa.

Váratlan virágzás

Kinyílt a váratlan virágzás
Az árnyékban, hol nem sejtette senki.
Talán a szél sodort pár magot,
Vagy egy madárcsőr földre ejti
És egyszerre megcsodálhatod
Az ismeretlen szándékot a kertben
A mégis-győztes ércakaratot,
Hogy lelkedben is virágzás teremjen.

Tiszta csúcsok

Uram, ha már a sorsunk vándorlás itt
Szívünknek add meg tiszta csúcsok csodáit.

Hit

Hiszem, hogy van egy Isten,
Ki végül egy velem.
Őbenne forr a Minden,
Csillagpont-végtelen.

És vonzásába ő fog,
És bennem ő kering.
A tettemben végső ok,
Szemedből rám tekint.

Hiszem, hogy van egy Isten,
Ki megóv és vezet.
Ki kézen fog szelíden,
S vihara zúgva zeng.

Akiben fény sugar ég,
Ki végső hatalom.
Aki a cél s a szándék
A kereszt-utakon.

Akiben egybeömlik
A bánat és öröm.
Hegyeket rengető hit
És halk virágözön.

Hiszem, hogy van egy Isten,
Egy végső akarat.
A szűk ösvény a szirten
Mely szabadságot ad.

Ki kemény, mint a kőfal,
És aki befogad.
Rigóban rezzető dal,
És láva-zuhatag.

Akihez sose késő
És fény-ívébe von –
Hiszem, hogy van egy végső
Feloldó hatalom.

Gyöngysor

Add, Uram: egyetlen szem legyek
A gyöngysorban, mely öröktől fogva van
Kegyelmednek mélyében fogan
Ahogy növeli a Szeretet.

Bizonyosság

Másféle bizonyosságot adok neked
Bizonyosságot, mely láthatatlan
Akár a forrásoké.
Bizonyosságát a szeretetnek
Amely, mint titkos víz-erek
Összefogja a földet.
Érzed az eső illatát
Vízcsepp gördül a gyökerekre.
Bizonyosságát a fénynek
Mely a tárgyakon válik láthatóvá.

Visszfény

Az életnek magasabb körébe
Úgy fényleni: Isten előtt égve.
Az a több, ha megvilágítottad
Bölcsőjét az elrejtett titoknak.
Nem gazdagság, hírnév és a pompa:
Beteljesülsz visszfényén ragyogva.
Körülfogja sorsod sugarazva
Szelíden a betlehemi szalma.

Szeretet

A karácsony a szeretet ünnepe. A szereteté, amely láthatatlan, de mindent átjár, felsugárzik egy mosolyban, megcsillan a falevelek ezüstjén.

Szél fúj

Szél fúj. Nem láthatod
Csak a falevelet.
Isten járt itt. Szíveken áthatolt
A szeretet.

Ezredforduló

Az évek száma kiegészül
A végén mégis híja van.
Hogy kerek fordulóhoz érjünk
Várunk még évet, napokat.

Mert tovább dübörgött a század
A végén mégis híja van.
Talán éppen a perc hiányzott
Szeretetben egy tiszta nap.

Hogyan számolsz el az idővel
Ha nincs meg az a pillanat?

Remény

Isten, ki a víz tükrére
Szórsz aranyló csöppeket.
Tovaterjed hitünk fénye
Átjárja a gyökeret.
Titkon növvő gyűrűjébe
Foglaljon fatörzseket.
Rajzoldjon, felhőn égve
Hit, remény és szeretet.
Így kapcsolja össze végre
Az emberi szíveket.

Gazdagság

Nem olyan kincs, amelyet elzárnak
Gazdagság az, mely szüntelen árad.
Nem kamatát: birtoklod egészen
Megkapod az egészet a részben.
Csöppnyi morzsa, amely jóllakat
S bár a tied, ajándékot ad.
S amit kaptál, azt a gazdagságot
Úgy szívedé, ha tovább sugárod.

Hit, remény, szeretet

A Szeretet, a soha nem fogyó
A kemény Hit, a meg nem alkuvó.
A Remény, a szívós akarat
Fenyő zöldje, amely megmarad.
Legyél márvány-oszlop, s azt kívánom:
Fonja körül sorsod ez a három.

Bizalom

Krisztus születése, az Ige testté válása elhozta a földre az ő békéjét is. A kenyérszeletben, az áldozati ostyában a szeretet többlete van jelen.

Eljött

Nem érted: kaptál valamit
Egy mosolyt, egy simogatást
Egy szelet kenyeret
Nem érted
Hisz önzők az emberek
Szíved a jótól is remeg.

Halld az angyal szavát:
Krisztus az, ki hozzátok érkezett
Ne féljetek –
Egy mosolyban, egy simogatásban
S megtöri a kenyeret.

Nincs határ

Zöldjével benőtte a nyár,
A kertek között nincs határ.

Virágját hűvös rejtekén
Míg nézni bírom, mind enyém.

Bennem feszülő készüllet
A pattanó levél-rügyek.

Úgy érzem: Krisztus-béke száll,
S a szívek között nincs határ.

Teljesség

Azt mondd: ő a menedék
Akihez futsz, ha nagy baj érne.
Csak ez a hitre nem elég
Mert több az Isten teljessége.

Egy kéz érint, ha megfogansz
Ahogyan hív az ember-létbe.
Körülöleli sorsodat
Mert több az Isten teljessége.

Könnyekben csillant örömet
Szívárványt feszít borús égre
Ível a világok fölött
Mert több az Isten teljessége.

Vihar zúg élet-indulót
Ragyog csillagok televénye.
Fogannak erdei zugok
Mert több az Isten teljessége.

Nincsen kicsiny és nincs nagyobb
Szívedben gyullad ki a mécse.
Utadra napsugarat ont
Mert több az Isten teljessége.

A nyugtalanság, hogy keresd
S hogy rátalálsz, a lelki béke.
Őrizd egyetlen kincsedet
Mert több az Isten teljessége.

Béke

A emberek és a népek közötti békét csak a hit és a bizalom teremtheti meg.

Házról-házra (Dsida Jenőnek)

Menni kellene házról-házra:
Mindegyik sorsod állomása.
A te életed stációja
Elrejtett fájdalom és sóhaj.
Vigasz csillaga hogy legyen jel
Bekopogni a Betlehemmel.

Karácsonyi fohász

Angyalszárnyak
Éjben szállnak,
Fehérségben
Felszikráznak.
Kimondatott
Íme, végre
Isten-titok
Szent igéje.

Angyalszárny zúg,
Éjben várunk.
Ki mondja ki
A mi álmunk?
Szálljon le a
Földre végre
A magyar sors
Fényessége.

Legyen minden
Titkos sóhaj,
A lelkünkben
Fakadó jaj
Megszülető
Gyermek teste
Hogy köszöntsük
Örvendezve.

Bánatunkat
Ő hordozza
Legyen mint a
Krisztus sorsa.
Megszülessen
Meváltásra
Magyar hitek
Messiása.

Valami vonzott

Valami vonzott. Elmerült a csúcs,
És egyfelé vezetett minden út.
A ködökből és kétségből kivált a
Csíksomlyói oltár Máriája.

Csángó fohász

Templomkapu szíj zöld ágval,
Ótár arany ragyogásval,
Jézuskával s Máriával.

Teljesedjék népünk sorsa,
Szegénységünk aranyozza,
Meváltásval csillagozza.

Megtartó erő

A kétezredik évben egyszerre ünnepelehetjük a kereszténység, Krisztus születésének kétezredik és a magyar állam létrejöttének ezeréves évfordulóját. Fennmaradásunkat a történelem megpróbáltatásai között hitünk összetartó erejének is köszönhetjük.

Szent Imre-himnusz

Reménnyel az ország, tiszta hittel várta,
Véle folytatódjék István királysága.
Térdre hullott Imre, és lelkét kitérta,
Hozzád szállt imája:

- Tőled van, Isten, királyok hatalma,
Krisztus, feléd fordul nemzetek bizalma,
Adj olyan hatalmat, vezetni a népem,
Hogy tehozzád térjen.

Add, Uram Isten, bár életem árán,
Kereszt uralkodjék magyarok hazáján.
Terjeszd ki e földre megváltó kegyelmed,
Néped fölemeljed.

Bakony erdejében fohászcodik Gellért:
Érleld meg e földön szőlődnek gerezdjét.
Amely tested rejti, áldozati ostya,
Meváltásunk hozza.

Veszprém városában Gizella királyné,
Szíve dobbanása rebbenő madaré.
Templomi palástba hímzi arany álmát:
Boldog Magyarország fényes ragyogását.

Hallgasd meg kérését, ki messziről tért meg,
Hazajöttem ide, óvjad ezt a népet,
Ne hagyja el béke, bőség és szerencse,
Jövő dicsőségre a fiam vezesse.

Túl emberi terven szándéka Istennek
Más utat készít hívének, a szentnek.
Földi hiúságot aki megvetette,
Magához emelte.

Így teljesült be imádságod végleg:
Szent Imre herceg, vezetheted néped.
Nyertél az Úrtól nem romló hatalmat,
Hitünk hogy megtartsad.

Búza

Én nem mondom, hogy külön sorsa
Van e földön a nemzeteknek.
Hiszen egyként vagyunk adósa
Ki közénk jött, a szeretetnek.
Ha gyúl a népek szivárványa
Égre feszítve, mint a bársony
Ezt kérem: lehessünk egy szála,
Lobogjon a magyar karácsony.

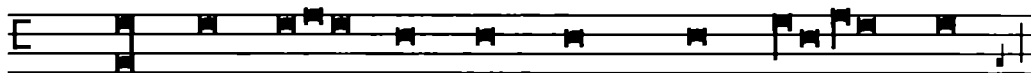
Én nem kérek más, külön sorsot,
De építhessünk iskolákat.
Zúghassanak a templomtornyok,
Hirdetve húsvéti csodákat.
Az életünk nem külön élet,
Azt kérem, mit mindenki kaphat.
Derűs munkát és békességet,
És áldását a dolgos napnak.

Kérem a jószándék vetését,
Mely a lélekben megfakadhat.
Kinyújtott kezünket ne sértsék,
Jó földbe hulljanak a magvak.
Én nem kérek más, külön sorsot,
Csak ennyit: hogy az Ábel vére
Amely a köveken piroslott
Váljon arany testvériségre.

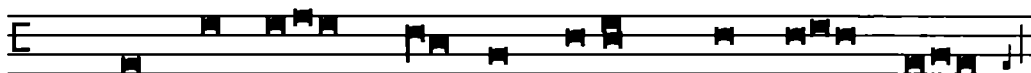
KARÁCSONYI DALLAMOK

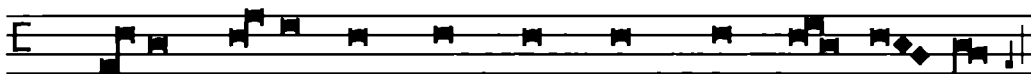
Hajnalnál ragyogóbb

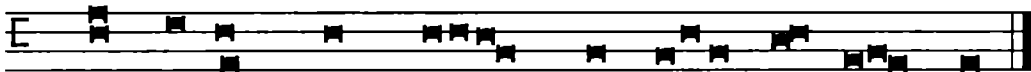
Ó, csön - des éj, e - gyet - len mo - soly

Mely a vi - lág - ra har - ma - to - zol

És föl - de - rülsz a pász - to - rok - nak

A haj - nal - nál is ra - gyo - góbb vagy.

Dallam: GRADUALE TRIPLEX (Solesmis 1979) 47. o. "Puer natus est nobis...
XII. 25-i antifona az Introitus-hoz

Ádvent

A lát-ha-tár a-latt még a nap, Már sá-vok-ban gyúl-nak su-ga-

A lát-ha-tár a-latt még a nap, sá-vok-ban gyúl - nak

rak. Mint a-mi-kor ta-vaszt vár a föld

gyúl-nak su-ga - rak. Mint a - mi - kor ta - vaszt vár a

És a szán-tó csfk-ja Bar-na - zöld. Mi - re vársz te,

föld a szán - tó csfk - ja Bar - na - zöld.

lé-lek, mely na pot? Ö - rö - mé - nek hi - re fel - ra - gyog.

Mi - re vársz te, lé - lek, mely na - pot? ö - röm hi - re fel - ra - gyog.

Volly István: Karácsonyi és Mária-énekek
Sz. I. Társ. Bp.1982 436 o. 45 sz.

Mária és Erzsébet

Ta - lál - ko - zá - nak   A kút - ra men - ve
Ta - lál - ko - zá - nak   A kút - ra men -

Mint vi - rág - szá - lak Haj - la - nak egy - be.   A kút - ra men - ve
ve   Mint vi - rág - szá - lak   Haj - la - nak egy - be kút - ra men - ve

Haj - la - nak egy - be.   Jelt ád a mag - zat Ben - nem
Haj - la - nak egy - be.   Jelt ád a mag - zat

re - pes - ve - Er - zsé - bet szól így.   Má ri a ar
Ben - nem re - pes - ve - Er - zsé - bet szól így.

cán   Mint vi - rág kely - he   Bol - dog mo - soly nyit.
Má ri a ar   cán   ar cán   Bol - dog mo - soly nyit.

Volly István: Karácsonyi és Mária-énekek
Sz. I. Társ. Bp.1982 436 o. 45 sz.

Magnificat

Sza - - - vam ö - röm -

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). It contains the lyrics "Sza - - - vam ö - röm -". The middle staff is a vocal line in treble clef, also in F# and C, which is mostly silent. The bottom staff is a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs) in F# and C, providing harmonic support with chords and moving lines.

mel á - rad Zen - gem da-lo-mat a Ki-rály - nak.

The second system of the musical score also consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). It contains the lyrics "mel á - rad Zen - gem da-lo-mat a Ki-rály - nak.". The middle staff is a vocal line in treble clef, also in F# and C, which is mostly silent. The bottom staff is a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs) in F# and C, providing harmonic support with chords and moving lines.

Dallam: A gregorián "Tonus peregrinus" zsolnártónus harmonizálása J. S. Bach: 371 vierstimmige Choralgesänge (VEB Breitkopf und Härtel musikverlag Leipzig) kiadványában.

1. vers "Meine Seele..." 57. o. (e-moll)
2. vers "Gott sei uns..." 154. o. (fisz-moll)
3. és 4. vers "Meine Seel..." 172. o. (g-moll)

í - me, a Ha - tal - mas ke - gyel - me

This system contains the first five measures of the piece. The vocal line begins with a half note 'í' followed by quarter notes 'me', 'a', 'Ha', 'tal', 'mas', 'ke', 'gyel', and 'me'. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and a treble line with chords and moving lines.

A vi - lág fő - lé haj - lott egy - szer - re.

This system contains the next five measures. The vocal line has a half note 'A', quarter notes 'vi', 'lág', 'fő', 'lé', 'haj', 'lott', a half note 'egy', quarter notes 'szer', and a half note 're'. The piano accompaniment continues with similar rhythmic patterns.

Nincs ki - csiny és nagy. Su - ga - ra szer - te - á - rad

This system contains the final five measures. The vocal line starts with a half note 'Nincs', quarter notes 'ki', 'csiny', 'és', 'nagy', a half note 'Su', quarter notes 'ga', 'ra', a half note 'szer', quarter notes 'te', 'á', and a half note 'rad'. The piano accompaniment concludes the system with sustained chords.

Ki az, ki e-lő-tte meg-áll-hat? Di-cső-sé-ge ter-jed,

a-kár a pál-ma-á-gak í-me, szi-ve-m re bo-rult,

tes-tem-ben sar-ja tá-mad.

Mária és Jézus

I - gé - vel an - gyal - szó kö - szönt És hor - doz - tad

I - gé - vel an - gyal - szó kö - szönt

The first system of music is in 4/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of a vocal line and a bass line. The vocal line has three measures: the first contains the lyrics 'I - gé - vel an -', the second 'gyal - szó kö - szönt', and the third 'És hor - doz - tad'. The bass line has three measures: the first is a whole rest, the second contains the lyrics 'I - gé - vel an -', and the third contains 'gyal - szó kö - szönt'.

s vi lág - ra jött. Hor - doz - zon ke - resz - tet, ha - lált

És hor - doz - tad s vi lág - ra jött, hogy meg - szül - je a,

The second system of music continues in 4/4 time with a key signature of one sharp. The vocal line has three measures: the first contains 's vi lág - ra jött.', the second 'Hor - doz - zon ke -', and the third 'resz - tet, ha - lált'. The bass line has three measures: the first contains the lyrics 'És hor - doz - tad s vi', the second 'lág - ra jött, hogy', and the third 'meg - szül - je a,'.

Meg - szül - je a Fel - tá - ma - dást.

Meg - szül - je a Fel - tá - ma - dást.

The third system of music concludes in 4/4 time with a key signature of one sharp. The vocal line has three measures: the first contains 'Meg - szül - je a', the second 'Fel - tá - ma -', and the third 'dást.'. The bass line has three measures: the first contains the lyrics 'Meg - szül - je a', the second 'Fel - tá - ma -', and the third 'dást.'.

Dallam: "Hozsanna"! énekeskönyv 15. sz.
(Magyar Kórus, Budapest 1948)

Üdvözlégy Mária

Parlando

Üd - vöz - légy, Má - ri - a, ma - laszt - tal vagy tel - jes Ki az Úr - is - ten - nek

Üd - vöz - légy Má - ri - a! Üd - vöz - légy

vol - tál en - ge - del mes. An - gyal hang - ja zen - gi: csil - lag fé - nye gyul - lad

Má - ri - a! An - gyal zen - gi:

Má - ri - a, Má - ri - a, Te - vé - led az Úr. Az asz - szo - nyok kö - zött

Má - ri - a, Te - vé - led az Úr van. Az asz - szo - nyok kö - zött

let - tél im - már ál - dott. Mé - hed - be fo - gad - tad a vi - lág - meg - vál - tót.

let - tél im - már ál - dott. Mé - hed - be fo - gad - tad a vi - lág - meg - vál - tót.

Hor - doz - tad a ter - het, ke - reszt - jét hor - doz - za Má - ri - a, Má - ri - a,
 Hor - doz - tad a ter - het, ke - reszt - jét hor - doz - za Má - ri - a, Má - ri - a,

Ki - vi - rág - zó ró - zsa. Fáj - da - lom - mal szül - ted lel - künk ö - rö - mé - re
 Ki - vi - rág - zó ró - zsa. Fáj - da - lom - mal szül - ted lel - künk ö - rö -

Gol - go - ta - i ú - ton ki - ser - kent a vé - re.
 mé - re Gol - go - ta - i ú - ton ki - ser - kent vé -

Hogy szü - le - tés le - gyen, ne a ha - lál vé - günk
 re. Hogy szü - le - tés le - gyen, ne ha - lál

Má - ri - a, Má - ri - a i - mád - koz - zál ér - tünk!
 Má - ri - a, Má - ri - a i - mád - koz - zál ér - tünk!

Eljöttünk, Mária

1.

Öröm-szózat zengett
Angyali üdvözet
Benned teljesedhet
Ahogy megköszönted.

Köszöntünk, Mária
Szeretetnek fénye.
Örömmel csillaga,
Üdvösség reménye.

2.

Az Igét hordoztad
S megszülted e földre
Ki megváltást hozhat
Lelkünknek örökre.

Imádságunk fonjuk
Egy rózsafüzérbe
Ember az emberben
Találjon testvérré.

Dallama: "LIBER HYMNARIUS" Solesmis 1973. 606. oldaláról

Valami vonzott

Parlando (♩. 76-84)

"Romániai Magyar Népdalok"
Közzéteszi: Jagamas János és Faragó József

KRITERION könyvkiadó Bukarest 1974 97. o. 76. sz.

Ige

Orgona
ad lib.

The organ accompaniment for the first system consists of four staves. The top two staves are treble clef, and the bottom two are bass clef. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is common time (C). The music is in a simple, homophonic style, with the right hand playing chords and the left hand playing a bass line. The first two staves are mostly empty, indicating a rest for the organ.

The second system features a vocal line and organ accompaniment. The vocal line is on a single treble staff with lyrics in Hungarian. The organ accompaniment consists of four staves (two treble, two bass). The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is common time (C). The lyrics are: "Mert rejt - ve küld - te el kö - zénk, És csak egy pa - tak". The organ accompaniment is in a simple, homophonic style, with the right hand playing chords and the left hand playing a bass line. The organ accompaniment is in a simple, homophonic style, with the right hand playing chords and the left hand playing a bass line.

tud - ta, hogy úgy fel - ra - gyog - tat - ta,

mint a fényt, Ki - mond - ta, mint egy csil - la - got.

"Vom Himmel Hoch.." kezdetű korál. Johann Sebastian Bach harmonizálása
 (371 Vierstimmige Choralgesänge VEB Breitkopf und Härtel, Leipzig 20 oldal, 46. sz.)

Karácsonyi himnusz

Orgona
ad lib.

1.

É - ret - tűnk ölt földi tes - tet, Meg - szü - le - tik, a - ki él.

Krisz - tus, Ki az örök kezdet, S tet - te - ink - ben Ó a Cél.

2.

Fé - nye - ként egy gon-do - lat-nak, Is - ten - esz - me, tes - tet ölt.

Csil - lag sugár, égi ablak Szik - la - kö - vé - vel a föld.

A 7. és a 8. versszakok kísérete azonos a 3. és a 4.-ével

3.

Re-pes lel - ked   re - pes Fe - lé - je,   A sá - tán - nal harc - ba száll.

Re - pes lel - ked   Fe - lé - je,   A sá - tán - nal harc - ba száll.

The first system consists of three measures. The top staff is the vocal line, and the bottom two staves are the piano accompaniment. The lyrics are: "Re-pes lel - ked re - pes Fe - lé - je, A sá - tán - nal harc - ba száll." The second line of lyrics is: "Re - pes lel - ked Fe - lé - je, A sá - tán - nal harc - ba száll."

Mo-so-lyá - val   mo - so - lyá - val csön - des bé - ke,   csön - des bé - ke, S hát - rál

Mo - so - lyá - val   csön - des bé - ke,   csön - des bé - ke, S hát - rál

The second system consists of three measures. The top staff is the vocal line, and the bottom two staves are the piano accompaniment. The lyrics are: "Mo-so-lyá - val mo - so - lyá - val csön - des bé - ke, csön - des bé - ke, S hát - rál". The second line of lyrics is: "Mo - so - lyá - val csön - des bé - ke, csön - des bé - ke, S hát - rál".

4.

Tő-le a ha-lál. Pusztul-jon a bűn, a vé-tek, Ra-gyogj, é-gi tisz-ta-ság!
 Tő-le a ha-lál. bűn, a vé-tek, Ra-gyogj, tisz-ta-ság!

Az i-gaz-ság Ó, s a bé-ke, Lé-lek út-ja, tisz-ta láng.
 Az i-gaz-ság Ó, s a bé-ke, Lé-lek út-ja, tisz-ta láng.

5.

El - tör - li a Kisded uj - ja, A - mit Á - dám vét - ke - zett.

Re - ményt hoz szívünkbe újra Hi - szen ó a Sze - re - tet.

6.

Ő a bá - rány és a pász - tor, Bí - ró, bű - nért ál - do - zat.

Hal - lod? Hív a jászolából Eny - nyit kér: hogy be - fo - gadd.

7.

Szí - ved - ben a tisz - ta for - rás, Pa - tak - víz a jég a - latt.
Szí - ved - ben for - rás, Pa - tak - víz a jég a - latt.

Haj - nal haj - nal fé - nye zá - po - roz rád, zá - po - roz rád, Gő - gőd,
Haj - nal fé - nye zá - po - roz rád, zá - po - roz rád, Gő - gőd,

8.

da - cod szét - ha - sad. Lel - ked - ben hogy Ő te - rem - jen, Sze - líd kéz - zel hint ma - got.
da - cod szét - ha - sad. Ő te - rem - jen, Sze - líd kéz - zel hint ma - got.

Szik - la - kő - re ne pe - reg - jen, Vi - rá - goz - zon ta - va - szod.
Szik - la - kő - re ne pe - reg - jen, Vi - rá - goz - zon ta - va - szod.

Utójáték ad lib.

Dallam: Domokos Pál Péter: "...édes Hazámnak akartam szolgálni..." (Sz. Istv.T. Bp. 1979 287.o.)

A 2. szólam és a kíséret követi Praetorius (1607) Kórusművét.
(1. "Zengjétek..." Motetták és Kodály énekei. Sz. I. T. Bp. 1978 16.o.)

Karácsonyi fohász

A short piano introduction in 3/4 time, consisting of two staves. The right hand plays a sequence of chords and eighth notes, while the left hand provides a simple bass line.

The first system of the vocal and piano accompaniment. The vocal line is on a single staff with lyrics: "An - gyal - szár - nyak Éj - ben száll - nak, Fe - hér - -ség - ben -". The piano accompaniment consists of two staves (treble and bass clef) with chords and moving lines.

The second system of the vocal and piano accompaniment. The vocal line is on a single staff with lyrics: "Fel - szik - ráz - nak. Ki - mon - da - tott í - me, vég - re". The piano accompaniment consists of two staves (treble and bass clef) with chords and moving lines.

Is - ten - ti - tok Szent i gé - je.

An - gyal - szárny zúg, Éj - ben vá - runk. Ki mond - ja ki

A mi ál - munk? Száll - jon le a Föld - re vég - re

A ma - gyar sors Fé - nyes sé - ge. Le - gyen

min - den Tit - kos só - haj, A lel - künk - ből Fa - ka - dó jaj

Meg - szü - le - tő Gyer - mek tes - te Hogy kö - szönt - sük

Ör - ven - dez - ve. Bá - na - tun - kat Ő hor - doz - za

Le - gyen mint a Krisz - tus sor - sa. Meg - szü - les - sen

Meg - vál - tás - ra Ma - gyar hi - tek Mes - si á - sa.

Dallama és kísérete: "Lieder der Weihnacht 100 bekannte Weihnachtslieder zum Singen und zum Spielen" (VEB Breitkopf u. Härtel musikverlag Leipzig) 81. oldal, Siegfried Köhler
A 2.3. és 4. versek dallamának kísérete azonos az elsőével.

Csángó fohász

Temp-lom - ka - pu szíp zöld ág - val,
Temp - lom - ka - pu

The first system of the musical score consists of four staves. The top two staves are vocal lines in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The bottom two staves are piano accompaniment in bass clef with the same key signature. The music is divided into two measures. The first measure contains rests for the vocal parts and piano accompaniment. The second measure contains the vocal lines with lyrics and piano accompaniment.

Ó - tár a - rany ra - gyo - gás - val,   Jé - zus - ká - val Má - ri - á - val.
Ó - tár a - rany ra - gyo - gás - val,   Jé - zus! Már - ja!

The second system of the musical score consists of four staves. The top two staves are vocal lines in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The bottom two staves are piano accompaniment in bass clef with the same key signature. The music is divided into two measures. The first measure contains the vocal lines with lyrics and piano accompaniment. The second measure contains the vocal lines with lyrics and piano accompaniment.

Tel - je - sed - jék né - pünk sor - sa, Sze - gény - sé - günk a - ra - nyoz - za,
 Tel - je - sed - jék Sze - gény - sé - günk a - ra - nyoz - za,

Meg - vál - tás - val csil - la - goz - za.
 Meg - vál - tás - val.

Dallam: A gregorián "Stabat Mater..." (" A Kármel szent énekei" 34. sz.

Remény

Orgona ad lib.

Organ introduction for 'Remény'. The piece is in G major (one sharp) and common time. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a simple harmonic accompaniment with chords and single notes.

Vocal and piano accompaniment for 'Remény'. The lyrics are: "Is - ten, ki a víz tük - ré - re Szórsz a - rany - ló csöp - pe - ket." The music is in G major and common time. The vocal line is in the upper treble clef, and the piano accompaniment is in the lower treble and bass clefs. The piano part features a steady eighth-note accompaniment in the left hand and a more active melodic line in the right hand.

To - va - ter - jed hi - tünk fé - nye Át - jár - ja a gyö - ke - ret.

The first system of the musical score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written in a single treble clef with a key signature of one sharp (F#). The lyrics are: "To - va - ter - jed hi - tünk fé - nye Át - jár - ja a gyö - ke - ret." The piano accompaniment is written in two staves, treble and bass clef, with a key signature of one sharp. The melody is simple and melodic, with a steady rhythm.

Tit - kon nő - vő gyű - rü - je - be Fog - lal - jon fa - tör - zse - ket.

The second system of the musical score continues the vocal line and piano accompaniment. The lyrics are: "Tit - kon nő - vő gyű - rü - je - be Fog - lal - jon fa - tör - zse - ket." The piano accompaniment features a more complex texture in the second system, with a prominent chordal structure in the right hand and a more active bass line.

Raj - zo - lód - jon, fel - hön ég - ve Hit, re - mény és sze - re - tet.

Így kap-csol - ja ősz - sze vég - re Az em - be - ri szí - ve - ket.

Dallam és kíséret: Esterházy Pál (+1713) "Pange lingua...+ kezdetű himnusza (Harmonia caelestis, 1711)
 In Forrai Miklós gyűjteménye: Ezer év kórusa. Editio Musica Budapest 1977 245. o.

Fohász a Csíksomlyói Szűzanyához

Rubato (♩ = 160)

Szűz Má-ri-a, nézz Er - dély-re a - ki - ért hullt Fi - ad vé - re

♩ = 104

A szen - ve - dő, sze - gény nép - re. Nyis - son kék - lő pil - lan - tá - sod

♩ = 132

Ha - vas ol - tá - rán vi - rá - got Mint lel - künk - ben i - mád - sá - got.

♩ = 132

Feny - ves - er - dő csönd - je zen - gi Ne hagyd lel - künk köd - be vesz - ni.

♩ = 104

♩ = 116

Dús vi - rág - gal rét - je haj - tott, Ra - gyog - tas - sa fé - nyes ar - cod.

"Romániai Magyar Népdalok"

Közéteszi: Jagames János és Faragó József

Kriterion könyvkiadó Bukarest 1974 269.o. 267.sz.

Hiszem

Ki ké - zen fog sze - lí - den, vi - ha - ra zúg - va zeng.

A - ki - ben fény - su - gár ég, Ki vég - ső ha - ta - lom.

A - ki a cél a szán - dék A ke - reszt - u - ta - kon.

A - ki - ben egy - be - öm - lik A bá - nat és ö - röm.

He - gye - ket ren - ge - tő hit És halk vi - rág - ö - zön.

Hi - szem, hogy van egy Is - ten, Egy vég - ső a - ka - rat.

A szük ös - vény a szir - ten Mely sza - bad - sá - got ad.

Ki ke - mény, mint a kő - fal, És a - ki be - fo - gad.

Ri - gó - ban rez - ze - nő dal, És lá - va - zu - ha - tag.

A - ki - hez so - se ké - ső És fény - í - vé - be von.

Hi - szem, hogy van egy vég - ső.

Fel - - - ol - dó ha - ta - lom.

Liber Cantualis - Abbatia Sancti Petri de Solesmis MCMLXXXIII
54 sz. Credo III

Adj szívembe

Adj szí - vem - be bé - kes - sé - get

bé - kes - sé - get, csen - des - sé - get

csen - des - sé - get, a - mely át - jár

hal - kab - ban a hold - su - gár - nál

Mint a - hogy az ág be - szél - get,

be - szél - get, sut - tog a szél - nek,

szél - nek sut - tog, mely át - jár - ja

har - ma - tot te - rít az ág - ra.

Öregasszony imája

U - ram, ki csil - la - got

The first system of the musical score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a whole rest, followed by the lyrics 'U - ram, ki csil - la - got'. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and a treble line with chords and moving lines.

5
gyúj - tot - tál, ha nem bír - tam men - ni a ső - tét - ben, sre - me - gő fé - nyed

The second system starts with a measure rest marked with the number '5'. The vocal line continues with the lyrics 'gyúj - tot - tál, ha nem bír - tam men - ni a ső - tét - ben, sre - me - gő fé - nyed'. The piano accompaniment continues with similar rhythmic patterns.

9
hí - rül ad - ta nem va - gyok e - gye - dül még - sem. Egy pil - la - nat és

The third system begins with a measure rest marked with the number '9'. The vocal line continues with the lyrics 'hí - rül ad - ta nem va - gyok e - gye - dül még - sem. Egy pil - la - nat és'. The piano accompaniment concludes the system with sustained chords.

13

csil-la-gotgyúj-tasz ki ben - nem ész-re-vét - len, ke-se-rű szem-ben

17

könny ra-gyog, pe-dig sír-ni már nem re-mél - tem.

20

Még meg - for - dul a fáj - da - lom e - rő - vé vá - lik

23

gyön - ge - sé - gem, nem hív - hat - ta - lak hasz - ta - lan,

The musical score for measures 23-25 consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The lyrics are written below the notes. The middle and bottom staves are piano accompaniment, with the middle staff in treble clef and the bottom staff in bass clef. The piano part features a steady bass line and chords in the right hand.

26

e - gye - dül vol - tam, most már ér - zem: a - kar még va - la - mit

The musical score for measures 26-28 consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one flat. The lyrics are written below the notes. The middle and bottom staves are piano accompaniment, with the middle staff in treble clef and the bottom staff in bass clef. The piano part continues with a consistent accompaniment pattern.

29

e - rőd s í - gér csil - lag - nyi sze - líd - sé - ged.

The musical score for measures 29-31 consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one flat. The lyrics are written below the notes. The middle and bottom staves are piano accompaniment, with the middle staff in treble clef and the bottom staff in bass clef. The piano part features a more active bass line in the final measure.

32

U-ram, az én ar-commár meg-tört, de

36

győzz ben-nem, ha meg-í-gér - ted, győzz ben-nem, ha

39

meg-í-gér - ted. Győzz, ha meg-í-gér- ted.

Aranyszánkó

$\text{♩} = 50$ Dolce, álmodozva

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is a treble clef with a 4/4 time signature, containing four measures of whole rests. The lower staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a 4/4 time signature. It begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking. The melody in the right hand starts on a half rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. The bass line in the left hand consists of a steady eighth-note accompaniment: G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4.

5

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is a treble clef with a 4/4 time signature, containing four measures of music. The lower staff is a grand staff with a 4/4 time signature. The melody in the right hand is: quarter note G4, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5, quarter rest, quarter note G4, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5, quarter note D5, quarter note E5, quarter note F5, quarter note G5, quarter note F5, quarter note E5, quarter note D5, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4. The bass line continues with the eighth-note accompaniment from the first system.

De jó len-ne egy-egy ré-gi já-ték mel - lett meg - ma-rad - ni

9

The third system of the musical score consists of two staves. The upper staff is a treble clef with a 4/4 time signature, containing four measures of music. The lower staff is a grand staff with a 4/4 time signature. The melody in the right hand is: quarter note G4, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5, quarter note D5, quarter note E5, quarter note F5, quarter note G5, quarter note F5, quarter note E5, quarter note D5, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4, quarter note F4, quarter note E4, quarter note D4, quarter note C4, quarter note B3, quarter note A3, quarter note G3. The bass line continues with the eighth-note accompaniment from the first system.

to-vább gyer-mek. De jó len-ne a-mígcsön-des

13

szók pe- reg - nek el-a-lud - ni,

17

el-a-lud - ni, el-a-lud - ni me-se mel - lett.

20

De jó len - ne, de jó len - ne.

24

De jó len - ne úgy éb-red-ni, a-hogy más -

28

kor, egy sze-líd, sze-líd si-mo-ga-tás -

32

tól. Hall - gat - ni, mint csön - des nó -

37

ta, té - li tűz - hely du - ru - zsol

This system contains measures 37 through 41. It features a vocal line in treble clef with lyrics, a piano accompaniment in treble clef, and a bass line in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The lyrics are: "ta, té - li tűz - hely du - ru - zsol".

42

na, du - ru - zsol - na.

This system contains measures 42 through 45. It features a vocal line in treble clef with lyrics, a piano accompaniment in treble clef, and a bass line in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The lyrics are: "na, du - ru - zsol - na.".

46

This system contains measures 46 through 49. It features a vocal line in treble clef, a piano accompaniment in treble clef, and a bass line in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The vocal line consists of whole rests for all four measures.

Tartalom

Előszó	5
A fény felé	6
Melléd lép	6
Az útonlevőkért	7
Hajnali havazás	7
Akkor érted	7
Tagadás	8
Bálvány	8
Lehetőség	9
Ne tovább!	9
Krisztus teste	9
Mindig többet	10
Váltóruha	10
Forrás	10

ANGYALI ÜDVÖZLET

Mária-ünnepek	12
Mária-kép	13
Rügy feszül	13
Gyümölcsoltó Boldogasszony	14
Olts gyümölcsöt!	14
Csíksomlyói búcsú	15
Oltás	15
Angyalszó	15
Angyali üdvözet	16
Üdvözlégy	16
Fohász a Csíksomlyói Szűzanyához	16
Istenhez fordulás	17
A hetedik napon	17
Sarlós Boldogasszony	18
Mária és Erzsébet	18
Magnificat	19
Gyümölcsfa-ág	19
Azt kérem	19
J. S. Bach: Magnificat	20
Isten ennyi	21

Örömhír 21
Mindenütt 21
Isten jelenléte 22
Szél járja át 22
Egyetlen cél 22
Meghajlik a bimbó 23
Végiglobban 23
Kitáruló szirmok 23
Rorate 24
Eljöttünk, Mária 25
Alig rezdül 26
Patak és csillag 26

A MIKULÁS MOSOLYA

A Mikulás az Mikulás! 29
A Mikulás mosolya 30
Megosztanád-e? 31
Szétosztva több 32
Álmodban éjjel 32
Az igazi Mikulás 34
Az Isten boltja 35
Gyógyítás 36
Zarándok 36
Fohászkodunk, Mária 37
Gyapjú fehére 37
A Mikulás üzenete 38
Ne kérj többet 38
Elérhetlek-e? 39
Fenyőillat 40
Betlehem 40
Azt osztom szét 41
Béke 41
Aranyszánkó 42
Simogató szavak 43
Almafa 43
A Mikulás puttonya 44
Kisjézus 45
Hajtás fakadt 45
Szent Miklós és Szent Antal 46

A barátok templomában 47
Fohász 47
Karácsonyi édességek 48
Bohóclepény 48

ADVENTI KOSZORÚ

Az adventi koszorú 50
Köd hullik 51
Földre szállott 51
Az lehess 52
Telehold 52
Az első gyertya 52
Meríts magadba 53
Iniciálé 53
A negyedik gyertya 53
Szeretetre törekvés 54
Szirom 54
Cél 55
Advent 56
Gyertyák 56

A BETLEHEMI JÁSZOLNÁL

A karácsony titka 58
Karácsonyi himnusz 58
Kezdet és vég 60
Jászol és kereszt 60
Rügyek 60
Rejtettség 61
Ige 61
Megszületett 61
Hit 61
Angyali híradás 62
Fehérség 62
Angyalszárny 62
Szeretet és szenvedés 63
Mária és Jézus 63
Kagyló 63
Látást nyersz 63
A pásztorok köszöntése 64
Hajnalnál ragyogóbb 65

Pásztor 65
Karácsony 65
József és Jézus 66
Igen! 66
József imája 66
A háromkirályok köszöntése 68
Háromkirályok 68
Esős karácsony 69
Hópelyhek 69
Még minden lehet! 70
A Szent Család látogatása 70
Útnak indulsz 71
Anyai hivatás 72
Anyaság 72
Csillag 72
Mező 73
Oltás 73
Adj szívembe 73
Öregasszony imája 74
Oltár 74
Élethivatás 75
József, az ács 75
Akkor él 75
Tüzed lobogjon 76
Megszületett 76
Falusi papok 76

A KARÁCSONY AJÁNDÉKAI

Ajándék 78
Ígéret és beteljesedés 79
A kezdet ez volt 79
Váratlan virágzás 79
Tiszta csúcsok 79
Hit 80
Gyöngysor 81
Bizonyosság 81
Visszfény 81
Szeretet 82
Szél fúj 82

Ezredforduló 82
Remény 83
Gazdagság 83
Hit, remény, szeretet 83
Bizalom 84
Eljött 84
Nincs határ 84
Teljesség 85
Béke 86
Házról-házra 86
Karácsonyi fohász 86
Valami vonzott 87
Csángó fohász 87
Megtartó erő 88
Szent Imre-himnusz 88
Búza 90

KARÁCSNYI DALLAMOK

ZENEI ÁTDOLGOZÁS: Kasznár József
Hajnalnál ragyogóbb 93
Ádvent 94
Mária és Erzsébet 95
Magnificat 96
Mária és Jézus 99
Üdvözlégy Mária 100
Eljöttünk, Mária 102
Valami vonzott 103
Ige 104
Karácsonyi himnusz 106
Karácsonyi fohász 111
Csángó fohász 114
Remény 116
Fohász a Csíksomlyói Szűzanyához 119
Hiszem 120

MEGZENÉSÍTÉS: Vörös Boglárka
Adj szívembe 123
Öregasszony imája 124
Aranyszánkó 128

Ára: 990,- Ft (áfával)

Ajánlás

Gyermekeknek gyermekké lenni, férfinek férfivé lenni, asszonynak asszonnyá lenni nagy csoda, isteni ajándék. Egy kis homokszem lett a költő, aki befészkel magát minden ember szívébe és a kagyló, a befogadó ember, ha valóban befogadja, gyöngyöt terem.

Legyen hát e könyv minden sora bennünk, olvasókban, gyöngyöt termő homokszem, Istenhez vezető, szentté tevő kegyelmi segítség.

Gyulay Endre

Kozma László 1949-ben született Budapesten. Irodalomtanári, bölcsészdoktori és közgazdasági diplomával rendelkezik. Írásaival folyóiratokban, vallásos lapokban, rádióműsorokban találkozhatunk.

MEGJELENT KÖTETEI:

HARANGOK ÉRCE, ANYÁM KÖNYVE Könyv a szeretetről. Versek, elbeszélések
Korda Kiadó, 1999.

A RÓZSÁT NE ENGEDD! Könyv a magyarságról. Prózai írások, versek
Kairosz Kiadó, 1999.

ELÉRHETLEK-E? Könyv a Szentháromságról. Versek, gondolatok
Agapé Kiadó, 2000.

MINDEN SZÓ EGY REGÉNY Holczer József piaristával közösen
Könyv a magyar nyelvről. Nyelvészeti írások, történetek, versek
Korda Kiadó, 2000.

AZ ISTEN BOLTJA Könyv erdélyi gyermekotthonokról. Történetek, versek
Korda Kiadó, 2000.

BOLDOGASSZONY CSILLAGA Könyv a hitről, magyarságról. Versek, prózai írások
Korda Kiadó, 2001.

ANTOLÓGIÁKBAN:

Sík Sándor Emlékkönyv

Belon Gellért Emlékkönyv

Szivárvány Naptár, Szeretet Naptár

Zsoltáros Naptár,

Kincses Kalendáriumok

Megrendelhető: **KORDA** Könyvkereskedés
6000 Kecskemét, Lestár tér 2.
Telefon: 76/328/977

